

บทที่ 5

ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ในทัศนะของนักวิจารณ์

สื่อต่างๆ ทั้งนิตยสาร วารสารและหนังสือพิมพ์ที่มีหน้าบันเทิง ต่างก็มักจะมีคอลัมน์วิจารณ์เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ประเภทต่างๆ ซึ่งรวมถึงรายการละครโทรทัศน์ด้วย และเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ จากสื่อมวลชนทั้งหลายเหล่านี้เองที่จะเปรียบเสมือนเป็นกระจกเงาที่ช่วยสะท้อนภาพของการผลิตรายการออกมาให้ผู้ผลิตได้มองเห็นในอีกแง่มุมหนึ่งได้ ทั้งยังสามารถเป็นปากและเสียงแทนคนดูโทรทัศน์ทั่วประเทศได้อีกด้วย

ในบทที่แล้ว เราได้พูดถึงเรื่อง “ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของผู้ผลิตรายการ” มาในบทนี้ จะเป็นมุมมองในเรื่อง “ความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของนักวิจารณ์” และเพื่อให้สามารถมองเห็นทัศนะของนักวิจารณ์แต่ละท่านได้อย่างชัดเจน ในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยจึงขอแยกการนำเสนอทัศนะและข้อมูลต่างๆ ของนักวิจารณ์แต่ละท่านดังต่อไปนี้

1) “แจ้วริมจ่อ”

“จรรยาบรรณในวิชาชีพ” ถือเป็นหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่คุณแจ้วริมจ่อให้ความสำคัญ โดยคุณแจ้วริมจ่อมองว่า ผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงผลกำไรเป็นหลัก แต่ควรคำนึงถึงผู้ชมและสังคมบ้าง โดยอย่างน้อยก็ควรมีการสอดแทรกข้อคิด หรือคติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในละครโทรทัศน์ที่ตนผลิต

“จริงๆ ผู้จัดส่วนใหญ่ เรียกได้ว่าเกินครึ่งนั้น เขาก็มีความรับผิดชอบพอสมควร โอเคในแง่ของคุณภาพในการผลิตละครนั้นอาจจะไม่ถูกใจ แต่ในแง่ของความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อประชาชนนั้น เขาก็มีมาก

บางคน บางกลุ่มเท่านั้นเองที่ผลิตละครขึ้นมาเพื่อสนองใจ สมองค้นหาของตัวเอง แล้วไม่นึกถึงประชาชนก็มีเหมือนกัน อย่างบางคนนั้น ถ้าพูดลึกๆ เลยก็คือ ในวงการละครมันก็มีระดับเจ้าพ่อเจ้าแม่เหมือนกัน อย่างเช่นบางคนนั้นมีอิทธิพลในสถานี เขาก็สามารถจะบงการในสถานีเขาได้ว่าเขาต้องการละครแบบไหน บางทีละครบางเรื่องนั้นเราอาจจะสงสัยกันว่ามันผลิตมาได้อย่างไร ไร้สาระ ใครดูก็ด่ากันว่าไร้สาระ มีแต่พิษภัยไปหมด มียาพิษเจือปน แต่มันก็ผลิตออกมา และเมื่อย้อนกลับไปตรวจสอบดู กลับกลายเป็นว่าละครเรื่องนี้มีคนๆ หนึ่งซึ่งมีอิทธิพลในสถานี เป็นคนบงการให้ทำ อะไรอย่างนี้ เขาก็ผลิตกันออกมา อันนี้ก็มียุ่บางส่วนที่เขาทำอะไรออกมาแล้วเขาไม่เคยนึกถึงประชาชน เมืองไทยมันไม่บริสุทธิ์ ไม่มีจรรยาบรรณที่แท้จริง มันมีไม่ครบถ้วน ...ก็มีบ้างแต่ไม่เยอะ ไม่ใช่ทุกคน” (แจ้วริมจอ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“...ทีวีบ้านเรามีเสรีภาพมาก เรียกได้ว่ามากกว่าเมื่อเทียบกับอีกหลาย ๆ ประเทศ เจ้านายพีทีทีเรียนที่อเมริกามานานยังเคยบอกว่า ที่อเมริกาถ้าเป็นหนังทีวีนั้น พวกเขาพิจารณาเสนอที่ล่อแหลมเหล่านี้ก็ยังไม่ค่อยน้อยกว่าเราเยอะมาก ไม่ว่าจะ เป็นฉาก love scene หรือว่าความรุนแรงทางอาชญากรรม แต่ถ้าเป็นหนังภาพยนตร์ก็อีกเรื่องหนึ่ง เพราะว่ามันสามารถกำหนดอายุคนดูได้ แต่ถ้าเป็นทีวี ของเรานั้นพีวามันรุนแรงเกินไป ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องของการก่ออาชญากรรมร้ายแรงในละคร บางทีนำเสนอกันอย่างดิบๆ ไม่ได้กลั่นกรอง ไม่มีศิลปะในการถ่ายทอด พี่เองเป็นคนที่ชอบดูหนังแอ็คชั่น ชอบดูหนังบู๊พอสมควร แต่เห็นมาเยอะแล้วว่ามีผู้ผลิตเมืองไทยยังไม่เป็นมืออาชีพพอในการถ่ายทอดศิลปะของหนังประเภทนี้ ถ้ามีฉากที่ต้องการนำเสนอความรุนแรง คุณก็จะปล่อยความรุนแรงออกมาโดยที่ไม่ให้คนดูได้ตั้งตัวเลย คุณจะใส่ความรุนแรงลงไป หรือถ้าเป็นฉาก love scene คุณก็จะต้องไปถ่ายกันบนเตียงอะไรอย่างนี้ ต้องไม่มีเสื้อผ้าหรือพยายามทำให้คนดูรู้ว่านี่เขาอยู่กันโดยไม่มีเสื้อผ้า แต่คุณไม่ใช้ศิลปะในการถ่ายทอดออกมา ไม่รู้ข้อจำกัดของสื่อโทรทัศน์ว่ามันมีอยู่แค่ไหน... แล้วผู้จัดเมืองไทยก็มักจะคิดว่าฉากพวกนี้เป็นฉากที่ขาย เจ้าของสถานีก็จะบอกว่าฉากพวกนี้ขาย ถ้าเหมือนพีตบหน้าตัวเองก็จะบอกว่าหนังสือพิมพ์พวกนี้ก็เหมือนกัน ชอบขายรูปโป๊ ก็เพราะคิดว่าถ้าเราเสนอไปแล้วนั้น คนก็จะซื้อ ...ก็เหมือนกัน” (แจ้วริมจอ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“นอกจากนี้ พี่มองว่าปัญหาในเรื่องของการลอกเลียนแบบ การ copy จากต่างๆ จากหนังฮอลลีวูด...จากนี้เหมือนจากนี้ของหนังเรื่องนี้.. เรื่องนี้ พี่มองว่าร้ายแรงมาก พี่คิดว่ามีอยู่ในละครทุกเรื่องเลย ยิ่งคนดูหนังมาก ก็จะมีจับผิดได้มาก บางเรื่องก็ลอกเขามาทั้งโครงเรื่อง ลอกเขามาทุกฉากเลย แม้แต่ มุกมุกก็ยังไม่เปลี่ยนเลย เรียกว่าเอาหนังเขามาแล้ว copy กัน frame ต่อ frame เลย... story board เขียนออกมาอย่างนี้เลย เมืองไทยมีเยอะเหมือนกัน หรือไม่บางเรื่องก็ copy บทโทรทัศน์เขามา ทั้งนั้นแหละ พี่คิดว่ามีประมาณถึง 50 – 60% และการที่พวกนี้มักง่าย ฉาบฉวยก็เพราะว่าเขาไม่ได้เป็นมืออาชีพ เขาไม่มีประสบการณ์ในการผลิตมาพอสมควร ดังนั้น เมื่อต้องการมาผลิตละครอย่างนี้ เขาก็พยายามที่จะไปมองหนังต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จบางเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นของฮอลลีวูดหรือของฮ่องกง เขาก็จะ copy มาแล้วก็จะดัดแปลง ซึ่งตามมารยาทจริงๆ แล้วจะต้องขออนุญาต แต่จริงๆ พวกนี้ไม่ทำ จะทำเฉย นึกว่า ชาวบ้านเขาจะไม่รู้ แต่คนบางกลุ่มเขาก็รู้ และคิดว่ามีเยอะมาก อย่างบางเรื่องก็จะมีคนทางบ้านเขียนมาแล้วได้เป็นฉากๆ ซึ่งบางทีตอนนั้นเราก็ไม่ได้ดู เขาจะบอกว่าเรื่องนี้เหมือนเรื่องนี้ๆ ซึ่งตอนแรกเราจะมองว่าเป็นการกล่าวหามากกว่า แต่พอไปดูจริงๆ แล้วมันก็ใช่ ...แต่ที่เขาไม่ลอกก็มี คิดแบบไทยๆ ก็มีเยอะแยะ แต่มั่นใจว่าลอกเยอะมาก เพื่อเป็นการการันตีว่าอย่างไรเสียก็ต้องขายได้แน่ๆ ...เยอะนะ ช่อง 3 ช่อง 7 ไปดูมีหลายเรื่อง” (แจ้วริมจ่อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“สำคัญที่สุดเลยคือ ‘อย่าดูถูกคนดู’ อย่างเช่น ช่อง 7 นี้ ประจำ... ดูถูกคนดูตลอดเลย ตัวละครจากเดียวกันใส่เสื้อคนละสีอะไรอย่างนี้ คือมันถ่ายหลายวันแล้วมันลืม ถ่ายกลางวันเป็นกลางคืน กลางคืนเป็นกลางวันอะไรอย่างนี้ ซึ่งเราดูแล้วเรารับไม่ได้ เราถือว่าคุณสุดจะแม่ค้าเลย เพราะฉะนั้น สิ่งหนึ่งที่จะเรียกว่าเป็นจรรยาบรรณก็คือ เขาไม่สมควรที่จะดูถูกคนดู...” (แจ้วริมจ่อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ องค์ประกอบในเรื่อง “คุณภาพการผลิต” ก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ไม่สามารถมองข้ามไปได้ เพราะเรื่องของคุณภาพ ถือเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้ผลิตรายการทุกคนจะต้องให้ความสำคัญ

“มองจุดแรกคือ ในเรื่อง “เนื้อหา” ก่อน ถ้าโครงเรื่อง เนื้อหา มันให้อะไรกับสังคมพอสมควร ก็ถือว่าเขาประสบความสำเร็จไปหนึ่งแล้ว สองก็คือ ความเป็นธรรมชาติ ความสามารถในการถ่ายทอดตัวละครออกมาให้ตรงตามบทประพันธ์ ไม่โอเวอร์เกินเหตุ และทุกคนเล่นได้ดี นั่นคือประสบความสำเร็จในด้านการกำกับการแสดงแล้ว ก็ถือว่าเยี่ยม แล้วองค์ประกอบสุดท้ายที่ดูก็คือ การผลิต ภาพรวมของการผลิตทั้งหมด การจัดไฟ การใช้กล้อง การเขียนบทออกมาไหลลื่น ...งานผลิตดีมาก แสง กล้องดีมาก นั่นก็ถือว่าเป็นละครคุณภาพ ...ถ้าพูดกันภาษาชาวบ้านก็คือ ดาราเล่นดี แสงสวย มุมสวย อะไรอย่างนี้ แล้วก็เนื้อหาดี...” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2545)

“...อย่างผู้จัดบางค่าย บางคนเขาเน้นเนื้อหาละครคุณภาพเป็นหลัก แล้วละครของเขาก็ขายได้ด้วย คือเรตติ้งอาจจะไม่สูงสุด พู๊ฟๆ แต่มันก็ยืนระดับของมันได้ แล้วมีคนพูดถึงเยอะเหมือนกัน ถ้าพียกตัวอย่างก็เช่น “ตุ๋น นพพล” อะไรอย่างนี้ ละครของเขาไม่สูงหรือต่ำเกินไป อยู่ในระดับกลางๆ คนข้างล่างก็ดูได้ คนข้างบนก็ดูได้ ของเขาจะเน้นในด้านการผลิต และบวกกับเนื้อหา เพราะฉะนั้นละครของเขาจะวิ่งไปเลย คนดูก็เออใช่ ! เป็นธรรมชาติ อะไรอย่างนี้ อาจจะมีจุดบกพร่องบ้าง ประเภทรายละเอียดอะไรอย่างนี้ถ้าเราดูตลอด แต่องค์โดยรวมนั่นถือว่าใช้ได้ พี่จะเน้น 3 องค์นี้เป็นหลัก” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี คุณแจ้วริมจ้อได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ผู้ผลิตไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยเดียวที่จะบ่งบอกคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์ แต่“ช่องหรือสถานีโทรทัศน์” ต้นสังกัด ก็ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะคอยควบคุมในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์ เรื่องนั้นๆ ได้ด้วยเช่นกัน

“ปัจจัยหลักมันขึ้นอยู่กับช่องมากกว่าผู้จัด เราอย่าไปมองภาพใหญ่ อย่างเช่น บางคนไปมองถึงการผลิตหนังฮอลลีวูด ซึ่งนั่นเขามีเงินทุน มีเงินอยู่ก้อนหนึ่ง แล้วเขาเป็นความบันเทิงระดับโลก และเมื่อเขามีเงินอยู่ก้อนหนึ่ง ผู้ผลิตแต่ละเจ้าก็ไปหยิบเอาเงินนี้มา คุณจะหยิบเท่าไรก็ได้ อยู่ที่เนื้อหา อยู่ที่โปรดักชั่นของคุณ และเขาก็มาทำได้เต็มที่ จะทำอะไรก็ได้ พอเป็น

คุณภาพ มันก็จะขายไปได้ทั่วโลก แล้วที่นี้เงินจากทั่วโลกมันก็จะไหลกลับเข้ามาที่กองนี้อีก... ...เพราะฉะนั้นเราจึงไม่เห็นการพัฒนาของละครบ้านเรา มันจึงย่ำอยู่กับที่ ทั้งเนื้อหา ทั้งการผลิต อะไรทุกอย่างมันจะวนของมันอยู่อย่างนี้ เพราะว่าผู้ผลิตไม่สามารถที่จะเอาเงินของตัวเองมาควักจ่ายได้ ซึ่งก็ไม่มีใครเขาทำกัน ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นช่อง 3 หรือช่อง 7 หรือช่อง 5 แต่ช่อง 5 นี้ อาจจะมีข้อแม้ได้ คือเขาอาจจะหาเงินมาผลิตเอง อย่าง 'XACT' นี้เขาก็อาจจะผลิตเอง ช่อง 5 ไม่ยุ่งด้วย อันนั้นก็เป็ผลประโยชน์ในส่วแบ่งของค่าโฆษณาเขา แต่ส่วนใหญ่คือ ช่อง 3 ช่อง 7 และไอทีวี ใช้ระบบนี้หมด” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2545)

“...ที่ยังมองว่าละครไทย ในเรื่องคุณภาพ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องมันยังไม่มีมากเท่าไร เพราะเขาต้องการกำไรก่อน ต้องมองถึงความอยู่รอด ให้รู้สึกว่าเขาอยู่ได้ เรื่องที่จะมาผลิตละครเรื่องต่อไป เขาจึงไม่มีความสามารถที่จะไปคิดถึงการทำละครที่ดีๆ ที่ต้องลงทุนสูง ต้องใช้ฉาก ใช้เสื้อผ้า ใช้ตัวละครมาแสดงเยอะๆ ใช้บทที่ยาก ใช้คนเขียนบทเก่งๆ มาเขียนอะไรอย่างนี้ เขาไม่มองถึง เขาจะมองแต่ว่าเขาจะทำอย่างไรที่จะสามารถผลิตละครเรื่องนี้ให้ได้กำไรมากที่สุดมากกว่า...” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“...และจากที่พี่เคยคุยกันกับเหล่าผู้จัด หากมองในเรื่องของ feedback พี่ก็รู้ว่าบางท่านก็อ่านงานวิจารณ์ของนักวิจารณ์แล้วนำไปปรับปรุงไปพัฒนาบ้างเหมือนกัน จากที่คุยกันก็มีผลพอสมควร แต่จริงๆ แล้ว ผู้ผลิตนี้ถูกสถานีบีบบังคับนะ บีบบังคับว่าให้ทำอย่างนั้น ให้ทำอย่างนี้ คือ สถานีเขาจะมีความคิดของเขาว่า สมมติถ้าให้ยกตัวอย่างก็คือ ช่อง 7 คุณจะทำอะไรก็แล้วแต่ แต่ต้องให้มันเป็น “ล่าง” ไปเลย ให้มันเป็นแบบชาวบ้านดูรู้เรื่อง ชาวบ้านชอบ แต่เขาไม่ดูถึงผลกระทบต่อสังคมด้านอื่นๆ ก่ายกตัวอย่าง ก็อย่างเช่นถ้าเป็นละครนางอิจจา ก็ต้องให้คนเขียนบทใส่ให้มันแบบจัดๆ จำนวนๆ ไปเลย พูดมึง พูดกู ใช้คำพูดที่ตลาด ที่ชาวบ้านเขาคุยกัน แต่นั่นมันไม่ใช่ละคร ต้องใส่ไปอย่างนี้ ผู้ผลิตก็ต้องปรับ แต่สมมติเราวิจารณ์ไปว่าละครคุณทำทำจะดีแล้วนะ คุณเดินเรื่อง คุณอะไรมาดีหมดเลย แต่มันมาตายเอาที่ตัวละครของคุณ มันใช้คำพูดไม่ถูกต้อง มันใช้อะไรต่ออะไร คนเขียนบทมันเวอร์ มันแรงเกินไป หรือเนื้อหามันคืออยู่แล้ว... เขาก็มาคิดว่ามันใช่ แต่เขาเปลี่ยนแปลงอะไร

ไม่ได้ เพราะว่าสถานียี่ปเขาอยู่ ต้องให้เขาทำอย่างนั้น...” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“...อีกอย่าง ละครเมืองไทยนั้น ตัดต่อเสร็จแล้วก็ต้องไปให้เจ้าของสถานียี่ปเขาดูว่าพอใจไหม? ถ้าเจ้าของสถานียี่ปเขาไม่พอใจ ให้เอาอันนี้ใส่เข้าไปอีก หรือตัดต่อไปแล้ว เขาเห็นว่าตรงนี้ไม่ดี ให้ไปเปลี่ยนแปลงบท ไปถ่ายใหม่ ไปถ่ายซ่อมใหม่ เพราะเขาต้องการอย่างนั้น ... อันนี้มันก็รวมไปถึงสองอย่างก็คือว่า ทำไมละครเมืองไทยไม่พัฒนา ต่อมาก็คือประเด็นที่สองก็คือ ทำไมเขาถึงไม่สามารถเอาคำวิจารณ์ของเราไปปรับปรุงได้ ...ถึงบอกว่าที่เราเขียนไปกระตุ้นต่างๆ นั้น เขาก็เข้าใจ แต่ว่าผลการปฏิบัติเขาอาจจะทำได้ไม่เต็มร้อย ความจริงเรื่องต่อไปเขาก็อาจจะทำให้ดีขึ้นแต่ว่ามันก็ไม่ถูกใจเจ้าของสถานียี่ปเขา ส่งผลให้เขาอาจจะไม่ได้ทำต่อ เขาก็กลัวว่าเขาจะไม่ได้ทำต่อ...” (แจ้วริมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“อย่างหนึ่งที่ที่คิดว่าเป็นข้อสังเกตได้คือ การที่ผู้ผลิต ผลิตละครที่ไม่ให้สาระอะไรแก่คนดู ผลิตกันแต่ละครชาวบ้านๆ หรือที่เรียกง่ายๆ ว่าเป็น ‘ละครน้ำเน่า’ นั้น พี่มั่นใจว่าเจ้าของละครหรือสถานียี่ปเขาต้องผลิตละครน้ำเน่า นั้น เพราะว่าเขามีการสำรวจความนิยม ซึ่งพื้นฐานของพวกนี้เขาจะขายตลาดล่างเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เขาไม่มีทางที่จะมาสนใจพวกคนทำงานระดับกลาง คนเป็นนายแบบก็อะไร เขาไม่สนใจ เขาจะขายละครนี้ให้แต่ชาวไร่ชาวนา ชาวบ้าน แม่ค้า พ่อค้าในตลาด เพราะฉะนั้นเขาไม่สามารถทำละครซับซ้อนได้ เขาจะต้องมีเทคนิคอะไรก็แล้วแต่ที่จะต้องทำให้พ่อค้าแม่ค้าเขาที่ขายของไปด้วยดูละครแล้วสนุก แล้วรู้เรื่องไปด้วยได้ จะทำอย่างไรก็ได้ พวกนี้จึงเก่งในแง่อย่างนี้ ไม่ได้เก่งในการผลิต ดังนั้น ถ้าเขาจะทำก็ต้องทำละครที่ไม่ซับซ้อน ตัวละครง่ายๆ การดำเนินเรื่องง่ายๆ มีอิจฉา ริษยา รัก โศก เศร้า หัวเราะ ต้องอยู่ครบในสูตรของมัน นี่ก็เรียก ‘ละครน้ำเน่า’ เมื่อเขาผลิตออกมาอย่างนี้ พี่มองดูแล้ว คนระดับนี้ชอบ คนระดับนี้ถูกใจ แต่มันดันมีคนอีกระดับหนึ่งเข้าไปดู ก็คือ ระดับพวกเรานี้แหละ ที่เข้าไปดูละครระดับพวกนี้ แล้วก็เกิดความรู้สึกขัดหูขัดตา ทำไมมันต้องดัดจริตขนาดนี้ ทำไมมันต้องเดินอย่างนี้... แต่กลับเป็นว่าพวกแม่ค้าเขาชอบนี่ พวกคนที่เขาไม่ต้องการความคิดอะไร เขาอยากดูเป็นบันเทิงอย่างเดียว แต่พวกเราจะดูแล้วขัดตา ดูแล้วคิดตามว่ามันมี

หรือคนประเภทนี้...เดินจิบปากจิบคอ ไม่มีในสังคมนี้... คือพวกเราดันสะเออะไปดูใจ ก็เลยไม่ชอบขึ้นมา ก็เลยไปตั้งฉายาว่าเป็นละครน้ำเน่า คำๆ นี้เป็นคำที่พวกเราเอามาตั้งกัน ไม่ใช่คนกลุ่มที่เขาต้องการจะผลิตให้ดูตั้ง และเมื่อมันมีคนซื้อ...แย่งกันซื้อ เสร็จแล้วก็บอกว่าชั้นเลิกผลิตแล้ว ไม่มีใช้ไหม? เขาตั้งสถานีมาเพื่ออะไร? ธุรกิจเขา ดั้งนั้น เขาก็ขายต่อ พี่คิดว่าไม่สมควรไปว่าเขาแต่อย่างไรควรจะประสาน ควรจะมาบรรจบกันได้ใหม่ว่า คุณสร้างละครน้ำเน่า และคุณมีสาระให้คนที่เขาดูคุณ คุณทำให้เขาได้ไหม? แน่นนอนว่าคุณคงไม่ต้องเน้นคุณภาพแล้ว คุณไม่เน้นอะไรแล้ว คุณจะขายอย่างไรอย่างเดียว แต่คุณทำสาระอะไรสอดแทรกไปในเนื้อหาให้เขาได้ไหม? ให้เขาดูเสร็จแล้วมันเกิดประโยชน์กับตัวเขาด้วย ให้เขาดูเสร็จแล้วเขาได้ความบันเทิง ได้เสียงหัวเราะ ได้ความสนุกสนาน ได้ความประทับใจในระดับของพวกเขา แต่อย่างไรก็ดี คุณก็ต้องมีสาระให้เขาด้วย แทรกอะไรก็ได้ให้เข้าไปในเนื้อหากับตัวละครอะไรอย่างนี้..." (แจ้วริมจอ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี ‘ประสบการณ์ในการเข้าไปทำงานจริง’ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณแจ้วริมจอให้ความสำคัญ เพราะแม้ว่าผู้ผลิตจะผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาไปแล้วเป็นอย่างดี แต่ในบางครั้งการศึกษาในห้องเรียนก็ไม่ได้สอนอะไรมากเท่ากับประสบการณ์ที่จะได้รับจากการทำงานจริง ทั้งนี้ ก็เพราะสิ่งที่เขาร่ำเรียนมานั้น ในบางครั้งอาจไม่เหมือนกับการทำงานจริงก็เป็นได้

“พี่ว่าถ้าร่ำเรียนมาทางด้านนี้โดยตรงนั้นมันจะทำให้ได้เปรียบในเชิงของแง่เทคนิค และความพร้อมในเชิงปฏิบัติ เขาจะได้เปรียบ แต่เหนืออื่นใด พี่ว่าประสบการณ์สำคัญ อย่างที่เห็นมาพี่ว่าประสบการณ์ของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ หรือรายการทีวีนั้นสำคัญ แต่พี่เน้นว่าทั้งสองอย่างควรจะมีเท่าๆ กัน แต่ประสบการณ์นั้นพี่คิดว่าน่าจะสำคัญกว่า...คือควรจะทำมาช้านาน” (แจ้วริมจอ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“ประสบการณ์สำคัญที่สุด เพราะอย่างน้อย การถ่ายทอดประสบการณ์ของเขาไปในละครนั้นน่าจะใกล้เคียงกับความต้องการของคนดูมากกว่า แต่คนที่เรียนมาทางด้านนี้อาจจะมีความคิดไปอีกแบบหนึ่ง เพราะจริงๆ แล้วคน

ที่ได้เรียนมาทางนี้เขาก็น่าจะทำให้เกิดความมีคุณภาพได้สูงกว่า แต่ถ้าจะให้พี่เลือก พี่เลือกคนมีประสบการณ์ดีกว่า” (แจ้วิมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ “องค์ความรู้ที่เป็นระบบหรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานานก็ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ คือควรรู้ทั้งในเรื่องโทรทัศน์และการผลิต รวมถึงการศึกษาในเรื่องของคนดู

“ในความคิดของพี่ ความเป็นมืออาชีพของคนทีผลิตรายการโทรทัศน์นั้น ควรจะอยู่ที่เขารู้เรื่องว่าทีวีคืออะไร เพราะฉะนั้นเขาก็สามารถจะผลิตเนื้อหา มารองรับกับทีวี ควรจะเหมาะสมกับคนไทย แล้วก็ไม่ต้องแสวงหา ไม่เน้นทางเชิงธุรกิจมากเกินไป คือ ควรจะต้องผสมระหว่างธุรกิจกับความบันเทิงของคนดูที่มีคุณภาพให้ใกล้เคียงกัน แต่ที่มองมายังมีน้อยมาก” (แจ้วิมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“...ควรต้องรู้ในเรื่องของ 'คนดู' ด้วย คือ ต้องรู้กลุ่มเป้าหมายของตัวเอง ละครถึงจะประสบความสำเร็จได้ ต้องรู้ว่าเราเลือกที่จะทำอะไรเพื่อคนกลุ่มไหน เพื่อคนทั้งประเทศ หรือเจาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง... หากต้องการเอา กลุ่มเป้าหมายกว้างๆ ไว้ก่อน เขาก็ต้องรู้ว่าถ้าคนดูเยอะก็ต้องเป็นละครตลาด... อะไรอย่างนี้” (แจ้วิมจ้อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

“การได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพ” นี้ ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพที่คุณแจ้วิมจ้อกล่าวถึง โดยคุณแจ้วิมจ้อมองในส่วนของการก้าวจากการเป็นดารารายการเข้ามาเป็นผู้จัดละครเป็นหลัก

“การที่มามีผลิตรายการ อย่างน้อยที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นพวกดารารายการหรือว่าพวกที่คลุกคลีอยู่กับวงการดาราก่อน ถึงจะขึ้นมา แต่จุดสำคัญที่ว่าพวกนี้ถ้าเขาผ่านงานด้านการแสดงมา พี่ว่าเขาก็ได้เปรียบของการ set ดารา การ

ขายดาราท่างๆ แต่พวกนี้จะไม่ค่อยเข้าใจในแง่ของการผลิต ถ้าเริ่มต้นขึ้นมาพีคคิดว่าถ้าได้ผ่านการฝึกจากโรงเรียน น่าจะดีกว่า เพราะบางคนนั้นผลิตละครได้ แต่ไม่รู้เรื่องเทคนิคการถ่ายทำ ของกล้อง ของแสง ของเสียงอะไรอย่างนี้ ไม่ค่อยรู้ ผ่านแต่การเป็นดาราแล้วมากำกับ เพราะถ้าเริ่มจากจุดนั้นได้ พีคคิดว่าน่าจะดีกว่า คือไม่ใช่ว่าคุณเป็นดาราแล้วคุณก็จะมาผลิตละครได้ แต่ดาราเขาจะได้เปรียบตรงที่ว่าเขามีประสบการณ์ เขาเห็น เขาผ่านอะไรมาหลายอย่างในกองถ่าย เห็นการจัดแสง จัดไฟ เห็นการใช้กล้อง เห็นอะไรพวกนี้ ประสบการณ์ตรงนี้ก็อาจจะทำให้เขาได้เปรียบ แต่ถ้าเขาศึกษาเพิ่มเติมด้วย โดยนำมาเสริม พีคคิดว่ามันก็น่าจะดี เพราะฉะนั้นถ้าจะเริ่มมาจากดาราย่างที่เราเห็นๆ กันในวงการนี้ มันก็ไม่เสียหาย น่าจะเริ่มมาจากดารา ...คงไม่ถึงกับเริ่มมาจากเด็กยกไฟนะ” (แจ้วริมจ่อ , สัมภาษณ์ ,18 มกราคม 2545)

เรื่องของ “โอกาสและเงินทุน” ก็เป็นสิ่งสำคัญมากๆ ที่นักวิชาชีพพึงต้องให้ความสำคัญและความระมัดระวังเป็นที่ตั้ง

“พื้มองว่าเรื่องของ ‘โอกาสและเงินทุน’ เป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ คนที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรต้องคำนึงถึง 2 อย่างนี้เป็นสำคัญด้วยเช่นกัน... หากเขาโอกาสอยู่ในสถานที่มีเครือข่ายมาก เขาอยู่ในช่องใหญ่ และช่องใหญ่นี้มันก็เป็นสถานที่ที่การันตีได้ว่ามันมีคนดูเยอะอยู่แล้ว มันก็จะช่วยเขาได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ถ้าเขามีทุนหนา เขาก็สามารถจะดึงเอาดาราที่ค่าตัวแพงๆ มาเล่นได้ สามารถทำตามความถูกใจ ความต้องการของคนดู...เรตติ้งของเขาก็จะดี” (แจ้วริมจ่อ , สัมภาษณ์ ,18 มกราคม 2545)

คุณแจ้วริมจ่อยังได้ให้ทัศนะไว้ว่า ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น สิ่งที่เขาพึงมีก็คือ “การมีใจรักและความอดทน”

“ผมว่าเกณฑ์นี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้าขึ้นต้นด้วยใจรักเสียแล้ว ในห้อย่างไรเขาก็ต้องพยายามทำทุกอย่างเพื่อวิชาชีพของเขาแน่...แล้วเขาก็จะประสบความสำเร็จในที่สุด” (แจ้วริมจ่อ , สัมภาษณ์ ,18 มกราคม 2545)

และนอกจากนี้ คุณแจ่วริมจอยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องความเป็น นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ดังนี้

“ถ้าจะให้พูดจริงๆ แล้ว พี่คิดว่าทุกวันนี้คนผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น พี่คิดว่ามันเริ่มมาจากการแสวงหาผลประโยชน์ก่อน ไม่ใช่มีอาชีพอย่างแท้จริง การแสวงหาผลประโยชน์ก็คือ การเข้ามาทำธุรกิจทีวี หรืออาจจะเริ่มจากจุดเล็กๆ แล้วขยายเข้ามาผลิตรายการละครโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นเขาจะมองประเด็นในเรื่องของการเอาใจเจ้าของสถานีเป็นหลัก ความเป็นมืออาชีพของเขายังน้อยมากเมื่อเทียบกับสิ่งที่เราเห็นในจอ ยังน้อยเกินไป คือยังไม่พร้อมหลายด้าน เพราะฉะนั้นที่ผลิตที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้มันเป็นแค่ความบันเทิงฉาบฉวย ยังไม่ถึงจุด อาจจะมีบ้างที่ผู้ผลิตบางค่ายเขาจะเน้นเรื่องเนื้อหา คุณภาพนั้นยังพอมิให้เห็นบ้าง แต่ส่วนใหญ่ที่เรามองกัน โดยเฉพาะละครบ้านเรา มันมักจะเป็นละครตลาด ...” (แจ่วริมจอย , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

เรื่องของการเป็น “ดารา” ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณแจ่วริมจอยให้ความสนใจอย่างมากเช่นกัน

“อีกเรื่องที่สำคัญมากก็คือ ความเป็นมืออาชีพของผู้ผลิตละคร ต้องเริ่มจาก ‘ดารา’ สังเกตไหมว่าหนังของดาราฮอลลีวูด เราจะดูกันที่ว่าหนังเรื่องนี้ดาราชั้นหนึ่งเล่น แล้วเราอยากดูไหม? อยากดู ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าเป็นเนื้อหา มันจะเป็นอย่างไร ดีไม่ดี แต่ดูว่าดาราชั้นหนึ่ง ดาราเกรดเอเล่นทั้งนั้นเลย เราก็อยากไปดู ทั้งที่พอไปดูแล้วเนื้อหาแย่มาก แต่จริงๆ แล้วดารามีส่วนสำคัญ ตัวดาราเองต้องเป็นมืออาชีพก่อน เป็นมืออาชีพทั้งที่อยู่ในวงการและนอกวงการ หมายถึงว่าอยู่ในวงการนั้นเขาสามารถจะเล่นบทบาทได้ทุกที่都得หมด เขาสามารถตอบสนองคนดูได้จริงๆ แล้วถ้าผู้จัดคนนั้นเข้าใจในจุดนี้ ดึงเขามาเล่นพยายามดึงเขามาเล่น ดึงคนเป็นมืออาชีพจริงๆ เข้ามาเล่น พี่คิดว่าเขาจะประสบความสำเร็จพอสมควร หรือจะปั้นคนขึ้นมาเสริมด้วยก็ได้ แต่ว่าอย่างน้อยคุณต้องมีดารามืออาชีพ ละครน้อยเรื่องนักที่ปั้นพระเอก-นางเอกขึ้นมาใหม่ แล้วจะประสบความสำเร็จแบบเบ๊ยิงบ๊อง มันมีน้อย แต่อย่างน้อยคุณ

ต้องดึงดารามืออาชีพมาเล่นก่อน...” (แจ้ววิมจ่อ , สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2545)

2) “สันติ เสวตวิมล”

องค์ประกอบแรกที่คุณสันติให้ความสำคัญคือในเรื่องของ “คุณภาพการผลิต” ซึ่งถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ไม่สามารถมองข้ามไปได้ เพราะเรื่องของคุณภาพถือเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้ผลิตรายการทุกคนจะต้องให้ความสำคัญ

“ถ้าในทัศนะของผม คุณภาพก็คือ บทประพันธ์ แต่ก็ไม่เสมอไป ถ้าบทละครดี แต่ผู้กำกับห่วย บทประพันธ์ดีก็พัง บทประพันธ์ดี ผู้กำกับดี แต่ผู้เล่นๆ ห่วยก็พัง ...บางทีบทละครดี ผู้กำกับดี นักแสดงดี แต่เวลาไม่ดีก็พัง หรือไม่ทุกอย่างดีหมด แต่สปอนเซอร์ไม่มีก็พัง...” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

“ละครที่มีคุณภาพคือละครที่พัฒนาคนดู แต่เดิยวันนั้นแค่ ผู้จัดหลายรายไม่ได้ให้ความสำคัญถึงจุดนี้เท่าไรนัก ยังไม่มีความเป็นมืออาชีพแบบเต็ม 100% ละครทีวีไทยมันจึงไม่ได้ยกระดับคนดูให้ดีขึ้นเลย สมองคนดูมันจึงไม่ได้พัฒนา... วงการละครไทยมันก็อยู่แค่นั้นจริงๆ มีแต่สะใภ้กับเขยเต็มไปหมด สูตรของละครไทยมันก็มีอยู่เท่านั้น อย่างเช่นสูตรชินเดอเรลล่าก็ยังคงเป็นสูตรที่ขายดีที่สุดอยู่วันยันค่ำ...” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

“ผมมองว่าผู้จัดละครที่ดีมันก็มี เขาก็พยายามที่จะทำ แต่ระบบเรตติ้งก็ไปฆ่าเขา ซึ่งเรตติ้งที่ว่านี่ก็คือ การโกหกของฝรั่ง เขาจัดเรตติ้งขึ้นมาแล้วก็บอกอย่างนั้นอย่างนี้ ก็หลอกหลวงกันได้ ไม่มีใครพิสูจน์ได้... ประเทศนี้ซื้อได้ด้วยสื่อโฆษณาและสปอนเซอร์ ฝรั่งมันถึงซื้อประเทศไทยได้หมด... คนมั่วแต่คิดถึงเรตติ้งๆๆ ละครไทยถึงเลวลงๆๆ ดักดาน วนอยู่ที่เดิม...หลายๆ อย่างที่คนไทยดูแล้ว รู้สึกว่ามันห่วย แต่เราก็ต้องดูกัน ทำไมผู้ผลิตถึงไม่คิดพัฒนาสมองของคนไทยให้ดีกว่านี้ ผู้รับผิดชอบขาดการรับผิดชอบต่อ โอกาสของ

คนไทยจึงแคลง... เราเห็นฝรั่งเป็นเทวดา..." (สันติ เศวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

"...feedback เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่นักวิชาชีพด้านนี้ควรคำนึงถึง แต่ผมไม่คิดหรือคิดว่าพวกผู้ผลิตจะเอางานต่างๆ ของพวกผม พวกนักวิจารณ์ไปอ่าน ไปใช้ ผมว่าเขาหัวเราะเยาะ เขาเห็นว่าผมเป็นตัวตลก เขาก็อ่านๆ ไป แต่ไม่นำไปคิดหรือ เขาเชื่ออย่างเดี๋ยวนั้นคือ 'สปอนเซอร์' ว่าเป็นพระผู้เป็นเจ้าของเขาที่จะต้องเป็นสาวก ที่เขาจะต้องบูชา เขาไม่เชื่อนักวิจารณ์ เพราะเขาเห็นว่านักวิจารณ์โง่ นิ่งๆ เก๋ๆ ไม่มีเงิน แต่ตัวเขานั้นมีรายได้เป็นแสนเป็นล้าน แต่คนอย่างผมเป็นนักเขียนวิจารณ์ มีแต่เขียนๆ ไป ไม่ได้เงินได้ทองจากใคร เขาจึงเห็นเป็นตัวตลก..." (สันติ เศวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

คุณสันติได้มองอีกว่า เรื่องของ "จรรยาบรรณ" ในวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น ถือเป็นเรื่องและผู้ผลิตรายการพึงให้ความสำคัญ ยึดถือ และนำไปปฏิบัติ และถึงแม้ว่ามันดูจะเป็นสิ่งที่ยากลำบากในการทำงานจริง เพราะมันมีองค์ประกอบหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างเช่นสปอนเซอร์ แต่ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ผลิตต้องตระหนักถึง

"ผมว่าพวกผู้จัดเขาก็มีความรับผิดชอบกันอยู่พอสมควรนะ ผู้จัดพวกคุณไก่อ่ หรือคุณจิม พวกนี้เขาดีหมด เขาไม่เลวหรือ แต่เขาถูก under control by สปอนเซอร์ สปอนเซอร์บอกต้องเอาอย่างนั้น อย่างนี้ ก็เพื่อที่ความต้องการจะขาย ต้องการเอากำไรมากๆ ...ต้นเหตุของการผลิตละครห่วยๆ ไม่สร้างสรรค์ ไม่ให้อะไรแก่คนดู ไม่คำนึงถึงคนดูตาต่ำๆ หรือพวกชาวบ้านโง่ๆ ที่ไม่รู้ไม่เท่าทันต่างๆ จึงมาจาก 'สปอนเซอร์'..." (สันติ เศวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

“...ในเรื่องนั้นก็ควรมีอะไรสักอย่างที่ทำให้คนมีสติ ได้เกิดความคิด ความฉลาดขึ้นมาบ้าง ไม่ใช่คิดอย่างเดียวว่าจะแย่งผัว เป็นคู่ หรือฝันเพื่อ เลื่อนลอยว่าตนเองรวย” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

“...ส่วนเรื่องการนำเสนอภาพต่างๆ ผมไม่ถือเป็นสาระเลย ผมว่า มันปลายเหตุ love scene นั้นก็ไม่เห็นจะมีอะไรเลย คนเขาจะฆ่ากัน เขาไม่ มาดูหนัง ดูละครหรอก จิตใจมันเหี้ยมเกรียม ถ้าอย่างนั้นคงต้องว่ากันถึงศีล ธรรม ทำเป็นรายการศีลธรรมขึ้นมาสิ นี่มันไม่เกี่ยว ผมไม่เห็นมีอะไรเลย ...ดู อย่างเมืองนอกสิ อย่างประเทศเยอรมัน love scene เขามี ก็ไม่เห็นมันเสีย หายอะไร ...แล้วอย่างบ้านนอกที่เด็กชายเนื้อขายตัวกันนั้น มันไม่ได้มาจาก ละครหรอก มันมาจากเศรษฐกิจ ปัญหายากจนกับความฟุ้งเฟ้อ จนแล้วไม่ เจียมตัว จนแล้วยังหยิ่ง จนแล้วยังโง่...ไม่ใช่หรอกพวกฆ่ากันต่างๆ นั้น มันก็จำลองมาจากเรื่องจริงทั้งนั้น มันก็ดูจากข่าวบ้าง ฉะนั้น หนังสือพิมพ์ก็ อย่างลงข่าวฆ่ากันสิ คอลัมน์หมอเรื่องเพศก็ไม่ควรมีไม่ใช่หรอก... มันอยู่ที่ คุณ ธรรม ศีลธรรม และเศรษฐกิจ ...ก็คือสามารถนำเสนอภาพต่างๆ ได้ แต่ต้อง “ไม่ถึงกับขนาดเวอร์จนเกินไป” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

คุณสันติมองว่าองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำ ให้บุคคลคนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งสำคัญ

“วิชาชีพนี้ นอกจากความมีใจรัก รักในวิชาชีพแล้ว ต้องมี ศรัทธาด้วย คือต้องอุทิศตัวเองให้กับมันอย่างแท้จริง การอุทิศก็คือการศรัทธา ศรัทธาก็ต้องไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งการทำลงไปนั้นก็คือการตอบแทนในตัวของมัน อยู่แล้ว” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณสันติยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยมองว่านักวิชาชีพทางด้านนี้ควรเป็นผู้ที่ **“มีเอกลักษณ์ มีความเป็นตัวของตัวเอง”**

“ผู้จัดละครที่ได้ชื่อว่ามีความเป็นนักวิชาชีพนั้นควรเป็นคนที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ต้องหาเอกลักษณ์ของตัวเองให้ได้ แล้วเอาความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองนั้นตีแผ่ออกมาให้คนดูเขาเห็น ให้เขายอมรับ...” (สันติ เศวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณสันติมองว่าผู้ที่จะได้ชื่อว่ามีความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น **“ประสบการณ์ในการทำงานมายาวนาน”** ถือว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะประสบการณ์ การเรียนรู้จากการทำงานจะ ช่วยพัฒนาให้คนๆ นั้นเกิดความชำนาญได้

“ผมมองว่าประสบการณ์ในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ต้องเป็นคนทำงานมาด้านนี้โดยตรง เอาชีวิตแลกชีวิต เป็นได้ตั้งแต่เด็กเก็บขยะในกองถ่ายที่จะต้องรู้ว่าใครเป็นใคร ทำหน้าที่อะไร รู้ว่าใครเขียนบทเป็นอย่างไร... แต่คนๆ นี้จะต้องใช้เวลาาน ต้องใช้ความอดทนสูง ต้องใช้ความพยายาม แต่ถ้าเขาทำได้ แสดงว่าเขาเกิดมาเพื่อ born to be ในตัวเขาเอง เพราะว่าถ้าหากเขาไม่อดทน เขาก็อยู่ในกองถ่ายไม่ได้ ...แต่ผู้ี่ร่ำรวย และมีโอกาสร่ำเรียนมหาวิทยาลัยก็คือนักที่มีโอกาส แต่ไม่ใช่โอกาสเพื่อทำประโยชน์ก็ไม่มีค่า ดังนั้น ผมเลือกเอาคนที่ไม่มีความรู้ดีกว่า ...เพราะเขาตั้งใจที่จะมาทำการละครโดยตรง เขาอดทนได้มากกว่าพวกคุณ อีกอย่างพวกที่จบมาจะมี ego สูง มักจะสนใจเรื่องเงิน เรื่องค่าตอบแทนเป็นสำคัญ อะไรถูกไปก็ไม่ยอมทำ ในขณะที่คนที่ไม่ได้ร่ำเรียนในมหาวิทยาลัยเลย เขากลับเดินเข้าไปหาโอกาส ไปถามคนในกองถ่ายว่ามีอะไรให้เขียน ให้ทำหรือไม่.. ถึงแม้ทำฟรีเขียนฟรีก็จะทำ ดังนั้นคนอย่างนี้จึงมีประสบการณ์ และมีความสามารถที่ผ่านการสั่งสมมามากกว่า” (สันติ เศวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

“...ร่ำเรียนหรือไม่ได้ร่ำเรียนมาโดยตรงทางด้านนี้ไม่สำคัญ ในความคิดของผม ผู้ที่สวรรค์ส่งมาหรือที่เขาบอกว่า ‘มีพรสวรรค์’ นั้น เป็นคนที่น่ากลัวที่สุด เพราะถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้ร่ำเรียนมา แต่เมื่อเขาได้ทำงาน มันก็ทำให้งานนั้นออกมาดีได้ เรียกว่า ‘ฟ้าส่งมา’ แน่แน่นอนว่าบางคน หากไม่ได้ร่ำเรียนมากก็ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างมาก ต้องเป็นผู้ที่ฝึกฝนซึ่งมันจะทำให้เขาไปได้ไกลกว่าผู้ที่ร่ำเรียนมาเพียงอย่างเดียว แต่อย่างไรก็ดี คนที่สวรรค์ส่งมาหรือที่เขาเรียกกันว่า ‘Born to be’ นั้น เขาจะทำได้ดีกว่าอย่างมาก...” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

อย่างไรก็ดี การทำงานในด้านนี้ “ความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” และ “ความรู้เรื่องช่อง” ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ผลิตรายการทุกคนปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องรู้ด้วยเช่นกัน

“นอกจากรู้เกี่ยวกับเรื่องการผลิตละครแล้ว ผมว่าต้องรู้เรื่องช่องให้มาก เพราะช่องจะเป็นตัวกำหนดทุกอย่าง แม้แต่เรื่องงบประมาณของคุณ” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

คุณสันติกล่าวว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” ในอาชีพนี้หรือการได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ

“มันก็ควรจะต้องมีผู้สนับสนุนกันทุกอาชีพแหละ ไม่ว่าจะป่อก่อนแม่ที่ทำอาชีพนี้มาก่อน ซึ่งในวงการนี้ก็มีอยู่หลายครอบครัว นอกจากนี้ ก็คงเป็นพวกบุคคลร่วมอาชีพที่จะช่วยสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือให้เราก้าวไปสู่ความเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ได้” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่คุณสันติกล่าวว่าไม่ควรมองข้ามไปก็คือ เรื่องของ “โอกาส” เรียกได้ว่าผู้ที่มีโอกาสคือผู้ที่ได้เปรียบ

“ผมมองว่าทั้งนี้ทั้งนั้น มันก็ขึ้นอยู่กับ ‘โอกาส’ อีก ผู้ที่มีความสามารถแต่ไร้โอกาสก็เสมือนกับผู้ที่ไม่มีความสามารถ... และส่วนใหญ่แล้วในวงการนี้ เรามักจะพบแต่ผู้ที่ไร้ความสามารถแต่มีโอกาสดู ซึ่งพวกนี้ย่อมได้เปรียบกว่าแน่นอน... ฉะนั้น ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตละครได้อย่างแท้จริงนั้น เขาควรจะต้องมีความสามารถ และจะต้องมีโอกาสด้วย คนเก่งในตอนนั้นก็คือ คนที่ยังไม่มีโอกาส ส่วนคนที่ฝังก้นหน้าอยู่ในสังคมตอนนี้คือ พวกที่มีโอกาส...” (สันติ เสวตวิมล , สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

และในท้ายที่สุดนั้น คุณสันติยังได้กล่าวว่างค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เรื่องของ “Connection” จะต้องเป็นคนที่รู้จักคนเยอะ มีพรรคพวก เพราะจะช่วยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเขาในด้านต่างๆ ได้

“เขาควรจะเป็นคนที่รู้จักคนเยอะ มีพรรค มีพวก ถ้าหากไม่มีพวก ต่อให้เก่งอย่างไรก็เข้ามาไม่ได้ คือต้องหาพวกให้ได้ เพราะการจะเกิดในวงการบันเทิงนั้น หากไม่มีพวกก็คงมองไม่เห็นทาง มันยากมากๆ ลำบาก... เกิดแล้วยังถูกฆ่าเลย...” (สันติ เสวตวิมล, สัมภาษณ์ , 26 ธันวาคม 2544)

3) “แก้วแวรวัวบ”

องค์ประกอบแรกที่คุณแก้วแวรวัวบให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งคือ “ทักษะและประสบการณ์ในการเข้าไปทำงานจริง”

“จริงๆ แล้วการเป็นผู้จัด ผู้ผลิตละคร เป็นทักษะ เป็นพรสวรรค์ส่วนบุคคล คนที่เป็นผู้จัดน่าจะมีพรสวรรค์ส่วนตัวมากกว่าการที่จะบอกว่าต้องจบไอนั้น ไอนั้นมา... เป็นสิ่งที่ลำบากมากในการที่จะนิยาม ซึ่งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติมันก็ต่างกันอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น เราต้องถือว่าเป็นทักษะ ...เพราะฉะนั้น ไม่จำเป็นต้องจบอะไร มันขึ้นอยู่กับว่าเขาสามารถเขาประสบการณ์ที่มีอยู่ทั้งหมดมาใช้เป็นประโยชน์ได้แค่ไหน? มีผู้จัดหลายๆ คนที่ไม่ได้จบทางด้านนี้ สายนี้ เขาเรียนรู้แต่ว่าเทคนิคที่เขาเคยเห็น เขาสามารถ apply ให้มาเป็นผู้

จัด ผู้ผลิตรายการละครได้ ตรงนี้สำคัญกว่าผู้ที่เรียนมาด้วยซ้ำเพราะพวกที่เรียนมาไม่ได้เห็นของจริง..." (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

"ถ้าเป็นไปได้ เขาควรได้รับการศึกษาเบื้องต้นในสถานศึกษา เพื่อรู้จักทฤษฎีหรือความรู้ต่างๆ ในด้านวิชาชีพที่ใช้ในการทำงานเบื้องต้น แต่ทฤษฎีก็ไม่ได้นำมาใช้ได้เสมอไป เพราะฉะนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ 'ประสบการณ์' เพราะผู้จัดไม่ใช่คนที่จะมาเขียนบทเอง ทำงานเองทั้งหมด ประสบการณ์จะเป็นตัวบอกว่าจะทำอย่างไร? อะไรไม่ดี? อะไรทำให้ต้นทุนของเขาลดน้อยลง เขาจะรู้ได้ด้วยประสบการณ์ของเขาเอง" (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

ที่สำคัญคุณแก้วแวววับมองว่า นักวิชาชีพควรจะต้องเรียน "รู้ลักษณะงานและการผลิตรายการละครโทรทัศน์เป็นอย่างดี"

"จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการผลิตรายการละครโทรทัศน์ เป็นสำคัญ นอกจากนั้น ก็คงเป็นเรื่องการคัดเลือกนักแสดง การจัดการในกองถ่าย งบประมาณการผลิตต่างๆ" (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

"...นอกจากนี้ ควรมีความรู้เรื่องการตลาด ทิศทางและแนวการผลิตในช่วงนั้นๆ ด้วย คือต้องตามกระแสให้ถูก ต้องรู้จักคนดูของตัวเองว่าตอนนี้เขาต้องการอะไร..." (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

พร้อมกันนี้ นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จะต้อง "มีความรับผิดชอบต่อสังคม" ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอภาพต่างๆ หรือควรสอดแทรกความเป็นไทย หรือสิ่งดีงามต่างๆ ไว้ในละครโทรทัศน์

“สำคัญที่สุดเลยคือ ‘ความรับผิดชอบต่อสังคม’ นี้แหละ แน่นนอนว่าการเผยแพร่ หรือการทำละครแต่ละเรื่อง จากความจริงควรจะมี แต่ในบางเรื่องที่เน้นประเด็นผู้สาว เราจะเห็นว่ามีเด็กๆ ฝ้าดูอยู่หน้าจอหลายคน ดังนั้นในเรื่องการมีเช็ทซ์ คิดว่าที่วินั้นมีอิทธิพลสูง จึงไม่ควรจะนำเสนอมากเกินไป...บางภาพที่ไม่จำเป็น ก็ไม่ต้องนำเสนอก็ได้ แต่กับประเด็นในเรื่องเกี่ยวกับ ‘ยาเสพติด’ ภาพปัญหาต่างๆ เช่น ในเรื่อง ‘น้ำพุ’ ที่นำเสนอภาพของยาเสพติดนั้น เป็นสิ่งที่สมควร เราควรจะเผยแพร่โทษของมันให้ผู้ชมได้เห็น... นี่เป็นสำนึกของผู้จัด” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

“ผู้จัดละครไทยที่จะได้ชื่อว่าเป็นมืออาชีพหรือนักวิชาชีพได้นั้น เขาควรจะปรับปรุงให้ละครของตนนั้นเข้าสู่สังคมความเป็นจริงในปัจจุบันมากขึ้นกว่านี้ เพราะละครไทยที่ฉายกันในปัจจุบันเป็นละครเก่าสมัยโบราณ ซึ่งไม่ได้บอกความเป็นจริงในสังคมไทยปัจจุบันเลย ละครที่สะท้อนความเป็นจริงในสังคมไทยควรมีเยอะกว่านี้ อย่างหนังสือซีไรท์หลายเล่มเป็นหนังสือที่ดีแต่ไม่มีใครนำมาสร้างเป็นละคร ...อย่ามองเพียงว่าตลาดไม่ต้องการ ตลาดต้องการแบบแม่ค้าตบกัน หรือด่ากันกลางตลาด ซึ่งมันไม่สร้างสรรค์สังคมเลย ให้แต่ความเพลิดเพลินอย่างเดียวเท่านั้น ผู้จัดควรต้องยอมใส่อะไรลงไปบ้าง ไม่ควรคิดถึงตลาดมากเกินไป ควรให้คุณค่าอะไรแก่สังคมบ้าง...” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

“ผู้ผลิตที่เรียกได้ว่าเป็นนักวิชาชีพ ควรจะสอดแทรกข้อคิด หรือสิ่งที่ดีงามต่างๆ ผ่านการนำเสนอโดยละครโทรทัศน์ อาจทำได้โดยการแฝงคติเตือนใจ พวกเขาทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หรืออะไรที่ง่าย ๆ ที่คนรับกันได้เร็วก็จะดี...” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

อย่างไรก็ดี ในการลอกเลียนแบบที่พบเห็นอยู่บ่อยในสังคมไทยนั้น คุณแก้วแวววับมองว่า

“ในเรื่องการ copy ภาพจากหนังหรืออะไรต่างๆ ที่ละครไทยชอบไป copy ของเมืองนอกมานั้น พี่มองว่าการที่เขาไป copy ของนอกมาก็ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อคุณนะ แต่ถ้า copy ของไทยด้วยกันนี้ ถือว่าไม่มีประโยชน์

เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น หนังสือประเภทแปลเก่า ผู้กองยอดรัก มีกันอยู่ทุกช่อง เห็นแล้วไม่มีประโยชน์ แต่ถ้าเราไป copy หนังสือประเภท 'Titanic' แล้วเราสามารถทำได้คล้ายเขา คนดูก็จะได้ประโยชน์” (แก้วแวววัับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ องค์ประกอบในเรื่อง “คุณภาพการผลิต” ก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ไม่สามารถมองข้ามไปได้ เพราะเรื่องของคุณภาพถือเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบที่ผู้ผลิตรายการทุกคนจะต้องประณีตและให้ความสำคัญ

“มองถึงความประณีตในการทำงานเป็นหลัก ทุกจุดในการทำงานของเขาจะต้องประณีต เริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องที่จะมาทำ เลือกคนเขียนบท เลือกบุคลากรอะไรต่างๆ ก็ต้องประณีต เลือกคนที่เหมาะสม สำคัญเลยคือนักแสดง ต้องคัดมาแบบที่สามารถเล่นแล้วเข้าถึง บทบาท เข้าถึงอารมณ์ได้ นอกจากนี้ การจัดฉาก แสง การใส่เสียง หรืออะไรต่อมิอะไรต่างๆ ต้องประณีตทั้งหมด แล้วละครมันก็จะออกมามีคุณภาพ...” (แก้วแวววัับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

“ในปัจจุบัน มันยากที่จะบอกว่าละครไทยมีคุณภาพเต็มร้อย หรือผู้ผลิตมีคุณภาพเต็มร้อย พี่ว่ามันเหมือนๆ กันไปหมด ดูอย่างง่ายๆ ละครไทยในปัจจุบัน ผู้ผลิตต่างแข่งกันดึงคนดู เลยจ้างที่จะแข่งผลิตละครในแนวเดียวกันตลอดเวลา โดยไม่ได้มุ่งพัฒนาเนื้อหาของละครให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้น เราจึงมักจะเห็นทุกช่องทำละครเหมือนกันหมด เช่น ถ้ากำลังนิยมละครอิงประวัติศาสตร์ ก็จะมีแปลเก่า ลูกทาส ออกมาโล่งๆ กัน เต็มไปหมด ถ้ากำลังนิยมประเภท comedy ก็จะมีละครประเภทสะใภ้ไร้ศักดิ์นา ตลกเฮฮา เพราะฉะนั้น พี่ว่าผู้ผลิตละครไทยมันยังไม่มีความเป็นมืออาชีพเท่าที่ควร ถ้ามี มันควรจะต้องฉีกออกไปมากกว่านี้ โดยไม่ต้องแคร์ตลาดให้มากนัก...” (แก้วแวววัับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

“อย่าเอาคำว่า ‘เรตติ้ง’ มาเป็นตัววัดคุณภาพของละครตัวเอง มันคนละส่วนกัน เรตติ้งมันขึ้นอยู่กับคนดู การที่มีคนดูมากไม่ได้หมายความว่าละครมีคุณภาพดี แต่ถ้าถามว่าชอบไหม สนุกไหม นั่นคือเรตติ้งของละครที่วัดไม่ได้วัดกับคุณภาพ ...คือถ้าจะให้ดี ควรผสมผสานกัน ผู้จัดควรคำนึงถึงทั้งเรื่องของเรตติ้งและเรื่องคุณภาพของรายการ ควรจะ balance กัน...” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

“ที่ว่าเรื่อง feedback ต่างๆ ก็สำคัญ เป็นสิ่งที่เหล่าบรรดาผู้จัด-ผู้ผลิต ควรคำนึงถึงและให้ความสนใจ เพราะมันจะช่วยทำให้ละครของเขามีคุณภาพมากขึ้นได้ ตรงไหนที่มีคนติก็ควรนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้น ...สำหรับตัวพี่เองแล้ว คิดว่าผู้จัดในปัจจุบันก็ได้อ่านบทวิจารณ์ของพี่และได้นำไปพิจารณาตรงจุดนี้บ้างพอสมควร ซึ่งก็มีการไปเปลี่ยนแปลงบ้างเหมือนกัน เช่น ละครเรื่อง ‘ครอบครัวตัว อ.’ เวลานั้นมีบทที่น้องชายพระเอกดื่มเหล้า ซึ่งไม่ดีต่อสุขภาพ หรือละครเรื่อง ‘ตีใหญ่’ มีคนเคยเขียนถึง ก็มีการเปลี่ยนแปลงทันที ...ก็เป็นจุดเล็กน้อยที่ผู้จัดเผละไป แต่พอเราไปสะกิด เขาก็รู้ว่าตรงนั้นมันไม่ใช่ะ มันต้องเหมาะสมกว่านี้ เขาก็จะปรับเปลี่ยน แก้ไขเรื่องทันที ก็แสดงว่าเขาใส่ใจใจอยู่ ...ก็มีบ้างที่อาจลืมไป” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

คุณแก้วแวววับมองว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บุคคลคนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งสำคัญ

“อาชีพนี้ การมีใจรักและความผูกพันในอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่รัก ไม่ศรัทธาในอาชีพเสียแล้ว ก็คงจะผลิตรายการชู้ๆ ออกมาแล้วก็คงจะทำงานอยู่ไม่ได้นาน...” (แก้วแวววับ, สัมภาษณ์ , 28 มกราคม 2545)

นอกจากนี้ “การถ่ายทอดทางอาชีพ” จากการเป็นดารา และจากครอบครัวที่ทำกันมา รุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ก็เป็นตัวช่วยสำคัญที่จะทำให้บุคคลผู้นั้นก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพได้โดยง่าย เพราะจะทำให้เกิดการซึมซับที่ดีที่สุดในการประกอบอาชีพนี้

“ในปัจจุบันนี้ เท่าที่เห็นส่วนใหญ่ก็คงเป็นพวกที่มาจากดาราดาราที่เคยทำงานอยู่ในวงการนี้มาเป็นเวลานาน ทำให้จับทางถูก และมีหลายๆ คนคอยไกด์ให้ หรือไม่ก็เป็นบริษัทครอบครัวที่ทำกันมาจากรุ่นที่แล้ว... น่าจะเป็นหนทางที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้ได้โดยง่าย” (แก้วแวววัช, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

คุณแก้วแวววัชยังได้ฝากไว้อีกว่าผู้ที่เข้ามาทำงานตรงจุดนี้ควรจะต้อง **“มีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง นำเสนอสิ่งที่แปลกใหม่”**

“อยากฝากว่าคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาทำงานในจุดนี้ เขาควรจะต้องมี ‘ความกล้า’ ต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ๆ ในสังคมบ้าง หาละครที่มันสะท้อนให้เห็นสังคมและแนวทางแก้ไขออกมาบ่อยๆ ตลาดก็จะเริ่มยอมรับได้เอง แต่ถ้ายังคงค้ำค้ำถึงประโยชน์ส่วนตัวกันอยู่ ยังทำละครในแนวที่ตลาดชอบแนวละครก็คงจะออกมาแต่แบบนี้ ไม่มีการพัฒนา ถ้าเราดูละครต่างประเทศเราจะเห็นว่าเขาให้อะไรหลายอย่าง เพราะฉะนั้น ต้องเริ่มจากความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง อย่างน้อยต้องให้ประโยชน์แก่สังคมบ้าง...” (แก้วแวววัช, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545)

4) “ครามทะเล”

ในทัศนะของคุณครามทะเลนั้น คุณครามทะเลเชื่อว่า **“คุณภาพในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์”** ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แต่ในประเทศไทย ผู้ผลิตไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยเดียวที่จะบ่งบอกคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์ แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น

สถานี, เอเจนซี หรือกรอบของเนื้อเรื่องเป็นกุญแจสำคัญที่จะคอยควบคุมในเรื่องคุณภาพของรายการละครโทรทัศน์เรื่องนั้นๆ ด้วย

“พื้มองว่าละครไทย คุณภาพมันถูกกำหนดมาจากองค์ประกอบอีกหลายอย่างที้นอกเหนือจากตัวผู้ผลิตเอง ไม่ว่าจะเป็น 1) ถูกกำหนดโดยเจ้าของสถานี ผู้บริหารสถานีกำหนดเลยว่าคุณต้องสร้างละครแนวนี้ แต่ไม่ได้บอกว่า “เฮ้ย! คุณไปสร้างละครมาสิ” ผู้บริหารสถานีทุกแห่งจะบอกว่าอยากได้ละครแนวไหน? แนวชาวบ้าน...แนวอิจจาวิชา แนวอีโรติก ก็แล้วแต่... 2) ถูกกำหนดโดยเอเจนซี ถูกกำหนดโดยด้านธุรกิจ มีธุรกิจเข้ามาเชื่อมโยง 3) ถูกกำหนดโดยกรอบของเนื้อเรื่อง แล้วกรอบของเนื้อเรื่องก็อาจจะประกอบด้วยคนแต่งเนื้อเรื่อง เมื่อไรๆ ก็มี “ขวัญกับเรียม” อยู่เนี่ย ไม่รู้กี่ version เมื่อไรๆ ก็มี “ดาวพระศุกร” มี “บ้านทรายทอง” version ต่างๆ กรอบของผู้ผลิตคิดไม่ได้ไกลจากนี้...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

“...ทุกอย่างที่นำเสน่อออกมาเป็นละครนั้นแหละ เป็นตัวบอกคุณภาพของละครเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งตัวผู้จัดเองนี่แหละที่จ้ะรู้ว่าตัวเองทำดีที่สุดหรือเปล่า? แต่เรื่อง คุณภาพกับเรื่องของเราตั้งนี้ไม่เกี่ยวกันนะ สมมติว่าคุณทำละครเรื่องนี้มา เราตั้งถล่มทลายเลย คนดูกันทั่วประเทศ รายได้มหาศาล แต่ถามว่าดีไหม? ก็ไม่แน่ว่าจะต้องดีหรือเปล่า? เพราะฉะนั้น จะต้องแยกกันชัดเจนเลย โทรทัศน์เมืองไทย ละครมันต้องแยกเลยว่าจะเอาเงินหรือเอากล่อง ถ้าเอากล่องแล้วก็จะเอาเงินด้วยไม่ได้ ถ้าเอาเงินแล้วเอากล่องด้วยไม่ได้...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

“ปัญหาที่คนที่เป็นมืออาชีพจะต้องพยายามแก้ไขให้ได้อย่างแรกเลยก็คือ เนื้อเรื่องของละครไทยมันอยู่ในวังวน ตัดค่านิยมของผู้บริหารเก่าๆ ซึ่งก็จะยึดเยียดให้ประชาชนดูแต่เรื่องเก่าๆ ที่ไม่ได้บอกว่าละครมันน้ำเน่า แต่มันนิ่ง มันไม่ไหลเฉยๆ มันไม่เกิดการถ่ายเท...มันนิ่ง นิ่งตั้งแต่ผู้ประกอบการ เจ้าของสถานี ผู้คุมอำนาจรัฐ ทุกอย่างมันนิ่งหมด แล้วจะให้ละครมันวิ่งได้อย่างไร? นี่เรามององค์รวมของมันนะ” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

“อย่างไรก็ดี พี่มองว่าการที่จะพัฒนาคนให้เป็นมืออาชีพ พัฒนา
 ละครให้มี คุณภาพได้นั้น ในสังคมไทยเรานั้นเป็นเรื่องยาก ถ้าตราบไต่เรา
 ยังอยู่กันที่ 3, 5, 7 ไม่มีทางเลยว่าจะพัฒนาไปได้ อีกอย่างด้วยเพราะโครงสร้าง
 สังคมในระบบสื่อของพวกเรานั้นถูกควบคุมโดยกลุ่มนายทุนกับกลุ่มของคนที่คุณ
 แลรัฐ เพราะฉะนั้น โครงสร้างมันจะเปลี่ยนยาก และก็เพราะอิทธิพลของ 2
 อย่างนี้แหละ อิทธิพลของรัฐกับอิทธิพลของกลุ่มทุนที่ทำให้กระบวนการของโทร
 ทศน์มันออกมาเป็นแบบนี้ คน 2 กลุ่มนี้เป็นผู้ที่กุมอำนาจหน้าจอกทุกอย่าง ทั้งๆ
 ที่มันควรจะเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7
 ธันวาคม 2544)

“พูดถึงเรื่องคุณภาพแล้วก็ต้องพูดถึงเรื่องนี้... สมัยก่อนเราอาจจะดู
 ละครแล้วไม่ต้องทายว่าอะไรมันคืออะไรใช่ไหม? แต่ปัจจุบันนี้เขาอาจจะ
 ต้องการตั้งคนดู ต้องการจะเล่นกับคนดูโดยเอารางวัลมาล่อ นั่นเขาวัดอะไรรู้
 ไหม? เขาวัด ‘เรตติ้ง’ ว่ามีคนโทรมาเท่าไร? มีคนสนใจละครเรื่องนี้เท่าไร? คือ
 1) วัดความนิยมของคน 2) เขาวัดเม็ดเงิน เมื่อมีคนโทรเข้ามาเยอะก็เอาไปอ้าง
 กับตัวโฆษณาได้ว่า คนดูดูเยอะ เพราะตัวเลขพวกนี้เขาเก็บเป็นสถิติ เขาจะ
 เก็บไปขาย เห็นได้ชัดว่าการวัดเรตติ้งธรรมดา สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เขาได้ก็คือ ได้
 กลุ่มคนที่ดูละครแน่นอน นี่เป็นกลยุทธ์ชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นในวงการโทรทัศน์บ้าน
 เรา เพราะว่าสถานการณ์ทางด้านละครมันถึงจุดวิกฤตเหมือนกัน ร้อยวันพันปี
 ที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีลักษณะนี้ เพราะการแข่งขันไม่รุนแรง เม็ดเงินมันมีอยู่ใน
 ตลาดมากกว่าหลายหมื่นล้าน สถานการณ์อย่างตอนนี้ ถามว่าบริษัทไหนจะ
 เอาเงินมาโฆษณา? ถามว่าเรื่องคุณภาพของเนื้อหาละ แข่งขันกันไหม? ก็แข่ง
 แข่งกันอยู่ในวงวนนั้นแหละ แต่มันไม่ได้ไปไกลจากมุมที่เราคิด แต่เขาก็แข่งกัน
 ในแง่ของ production หรืออะไรก็แล้วแต่...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7
 ธันวาคม 2544)

“ส่วนในด้านของ feedback ที่อาจเป็นตัวสะกิดหรือกระตุ้นเตือน
 ให้ผู้ผลิตผลิตละครที่มีคุณภาพนั้น พี่มองว่ามีเพียงส่วนน้อยที่เขาจะเอาบท
 วิจัยของเราไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาละครของเขา เพราะผู้กำหนด
 ละครเขามีคอนเซ็ปต์ของตัวเองแล้ว เขามียุทธศาสตร์ของเขาว่าเขาจะเสนอ
 ละครแนวนี้ เพราะฉะนั้น สิ่งที่น่าทึ่ง วิจัยเขาจะไม่สนใจอยู่แล้ว เขา

จะถือว่าเป็นเรตติ้งของเขาอีกชนิดหนึ่ง ถ้ามีคนวิจารณ์มากก็ยิ่งแสดงว่ามีคนสนใจ มีคนเขียนร้อยคน เขาไม่ได้เอาเนื้อหาของคนที่เขียนด่าเขา คล้ายๆ ว่าติติงเขาว่าไม่ดี แล้วเอามาปรับปรุง...ไม่ใช่... แต่เขาจะมองว่า 100 คนที่เขียนนั้น แสดงว่าละครของเขาเข้าตา 100 คนนี้ เพราะฉะนั้นการทำละคร การผลิตละคร เขาไม่ได้มองตัวนี้ เขามี concept เขามียุทธศาสตร์ของเขาวางไว้อยู่แล้ว เขาต้องเสนอแบบนี้ นางเอกเขาคือคนนี้ พระเอกคือคนนี้ นางร้ายคือคนนี้ ตัวประกอบคือคนนี้ เขามีของเขาไว้หมดแล้ว....” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

ลำดับต่อมา คุณครามทะเลได้ให้ทัศนะเอาไว้ว่า ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพ ควรจะเป็นผู้ที่ “มีจิตสำนึกที่ดี” ในการนำเสนอภาพต่างๆ ของรายการละครโทรทัศน์ ควรจะมีจรรยาบรรณในการสอดแทรกความเป็นชาติ วัฒนธรรม ให้ข้อคิด หรือแฝงคติดีๆ ให้กับคนดู

“...ละครเป็นการสื่อสารที่จะทำให้ประชาชนได้ความรู้ที่ดีที่สุด เพราะผู้ผลิตสามารถเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนสอดแทรกลงไปได้ คือ ละครมันต้องไม่มีอะไรปิดกั้น มันต้องแสดงได้หมด และมันต้องมีความเป็นชาติ มันต้องมีแกนในของชาติอยู่ พวกนี้ต้องสอดแทรกวัฒนธรรมลงไป ไม่อย่างนั้นชาติเราหาย สังคมเราหาย คุณว่าละครมันเสนอ ผู้มีเมียน้อยกันอยู่อย่างนี้ สัก 3 ปี คุณไปดูสถิติได้เลย คนไทยมีเมียน้อยเพิ่ม มันเป็นลัทธิเขาอย่าง ดาราใส่เสื้อสีสวยๆ ในท้องตลาดมันก็เป็นแพชั่น เพราะว่าดาราคือผู้นำในความคิดของคน โดยเฉพาะ วัยรุ่น มันมีอิทธิพลมาก...” (ครามทะเล , สัมภาษณ์ , 7 ธันวาคม 2544)

“ภาพบางภาพที่ไม่จำเป็นก็ไม่ต้องนำเสนอก็ได้ อย่างทำที่นางร้ายต้องกริ้วกราดต่างๆ นั้น ก็ไม่ต้องใส่มากก็ได้เพราะมันเวอร์เกิน...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์ , 7 ธันวาคม 2544)

“...เมื่อไรโทรทัศน์เมืองไทยเราจะเลิกพฤติกรรมเลียนแบบ? ช่อง 3 สร้าง “แม่ค้าในตลาดสด” ช่อง 7 ก็ไปสร้าง “พ่อค้าในตลาดสด” ช่อง 7 สร้าง “สมหวังฯ” ช่อง 3 ก็ไปเอา “สะใภ้ไร้ศักดิ์นา” มันเลียนแบบกัน แล้วถามว่าสังคมได้อะไรจากพวกนี้? ไม่ได้อะไรเลย บางทีบันเทิงก็ไม่ได้ ดูแล้วเครียดอีก

ต่างหาก บางเรื่องก็สร้างไม่ได้เอาไหนเลย เน้นแต่สีสันของตัวละครอย่างเดียว ความจริงเนื้อเรื่องมันน่าจะสำคัญ การเดินเรื่อง การกำหนดปมของเรื่อง การซ้อนเงื่อนของเรื่อง มันน่าจะมีคติสอนใจ น่าจะมีมโนธรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ แต่ไม่มีเลย บางครั้งเน้นอะไรก็ไม่รู้ คงเป็นความสะใจของผู้สร้าง..." (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณครามทะเลมองเรื่อง "ความคิดสร้างสรรค์" เป็นสำคัญ และเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่นักวิชาชีพในยุคปัจจุบันนี้พึงมี

"...เขาควรจะมีความคิดสร้างสรรค์ หากความแปลกใหม่ให้กับวงการบ้าง ไม่ใช่ย่ำอยู่กับที่ อย่างไอทีวีที่บอกว่าเป็นสถานีทีวีเสรี สถานีโทรทัศน์ของคนรุ่นใหม่ พี่ก็เห็นเอา 'กลินสีและกาวแป้ง' มาทำใหม่ มันก็เหมือนเดิม เอาของเก่ามาทำใหม่อีกแล้ว แล้วพี่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมผู้ผลิตถึงเอาแต่ของเก่าๆ มาผลิต? หรือมองแต่ว่า 'ขายได้' ก็ไม่รู้ละ แต่เมื่อมองในแง่ของคนดูแล้ว บางทีมันก็ไม่ประเทืองปัญญาละ ทำไมไม่ให้ประชาชนได้บริโภคอย่างอื่นบ้าง อันนี้ทัศนะเรามันเป็นแง่ลบหรือเปล่าก็ไม่รู้ละ ที่นี้ พอละครมันหนีจากวงล้อมของวงจรรพวงนี้ การสร้างละครในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องไหน มันต่างกันอยู่แค่ชื่อเรื่อง ตัวพระเอก-นางเอก ตัวผู้แสดงเท่านั้นเอง แต่เนื้อหาสาระ หรือแนวโน้มของเรื่องจริงๆ มันไม่หนีกันเลย มันไม่มีอะไรที่มันเป็นแก่นให้กับสังคมไทยได้เลย" (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณครามทะเลมองว่าผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ "มีประสบการณ์ในการทำงาน" เพราะความชำนาญต่างๆ ที่ได้นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ไม่ได้จากการเรียนรู้ จากการศึกษาในห้องเรียน

"คนที่สร้างละครนั้น พี่ไม่อยากจะวาง concept ว่าต้องเรียนอะไรจริงๆ เรียนนิเทศศาสตร์แล้วมาทำโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ มันก็ไม่ได้อยู่แล้ว เพราะไม่มีความชำนาญ คนที่จะมาเป็นนักข่าวสมัยรุ่นเดียวกับพี่ จบนิเทศศาสตร์มา กับจบนิติศาสตร์มา เขาก็ไม่เท่ากัน นิเทศศาสตร์เรียนแบบเปิด

แต่คนที่เรียนเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์มาเขาจะได้กระมิก ได้แก่นของวิชาชีพ นั้น เพราะฉะนั้น ละครก็เหมือนกัน คนที่จบละครมาสร้างละครไม่ได้เรื่องก็มี เยอะแยะไป มันคงไม่ใช่ตรงนั้น มันอยู่ที่ว่าคนที่จะมาใหม่จะสามารถเก็บเกี่ยว ประสบการณ์ในการทำงานได้มากแค่ไหน ประสบการณ์จะเป็นตัวสอนงานเขา ทุกอย่างเอง ถึงแม้จบมาด้านนี้เขาก็ต้องมาเริ่มนับหนึ่งใหม่ ดังนั้น พี่มองว่า มันคงไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษา...” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณครามทะเลยังมองว่าเขาควรจะเป็นผู้รู้ในเรื่อง “ช่อง” ด้วยเป็น สำคัญ ช่องและนโยบายของช่องนั้น ถือเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญมากในการผลิตรายการละคร โทรทัศน์

“มืออาชีพจะต้องรู้เรื่องของช่อง นโยบาย และมาตรฐานของช่อง นอกจากนี้ ก็ต้องรู้จักกับเอเจนซี นั่นคือคำว่ามืออาชีพในสังคมไทย... จะ ต้องรู้ concept ของช่องที่เขากำหนดไว้แล้ว ช่อง 7 ละครต้องออกเป็นแนวนี้ แนวน้ำเน่าๆ เขาใจตลาดหน่อย ส่วนช่อง 3 น้ำเน่าๆ หลุดไปทางนา พื้นที่ป่า ช่อง 5 ก็น้ำเน่าไปทางเมือง... ต้องดูกลยุทธ์ของช่องที่เขากำหนดไว้แล้วให้ได้ นอกจากนี้ ก็ควรจะรู้เรื่องของงบประมาณ เพราะเรื่องของการเงินนั้นมี ส่วนสำคัญมากในการผลิต” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

คุณครามทะเลยังได้มองอีกว่าองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคล คนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งสำคัญ

“แน่นอน...ใจรักสำคัญมาก ไม่ว่าจะอาชีพไหนๆ เรื่องใจต้องมาก่อนเสมอ เพราะถ้าไม่ใจรักเสียแล้วก็คงไม่ทำกันหรอก ยิ่งอาชีพนี้ ไม่มีเวลาที่แน่นอน ปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นได้ตลอด ไหนจะต้องสู้รบตบมือกับช่อง...กับเอเจนซี ดังนั้น เรื่องใจรักและความผูกพันในหน้าที่การงานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด” (ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

พร้อมกันนี้ คุณครามทะเลยังได้มองว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” โดยเริ่มจากการเป็นดารา หรือจากคนที่อยู่ในวงการมาก่อน ก็เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลผู้นั้นก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพได้ง่ายขึ้น

“มองว่าอาชีพนี้ คนที่เป็นดาราหรืออยู่ในวงการมาก่อนคงจะได้เปรียบ เพราะคงได้รับการสนับสนุนจากคนในวงการที่คอยจะช่วยเหลืออยู่แล้ว หรือไม่ก็คงได้รับการสนับสนุนจากคนในอาชีพเดียวกันมากกว่า” (ครามทะเล , สัมภาษณ์ , 7 ธันวาคม 2544)

นอกจากนี้ คุณครามทะเลยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ดังนี้

“...สื่อมันถูกควบคุมโดยกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ไม่เคยเปลี่ยนหน้าไม่เคยเปลี่ยนมือ เพราะฉะนั้น กลุ่มคนกลุ่มนี้เป็นคนที่มีอิทธิพลต่อการสร้างละคร เขากำหนดของเขามาอยู่แล้ว เรื่องที่จะให้เปลี่ยนนั้นไม่มีทาง เพราะฉะนั้น อีกชั่วลูกชั่วหลานก็ยังเป็นละครแนวนี้ เพียงแต่ว่ามันจะเป็น version ไหนแค่นั้นเอง ถ้ามองว่าที่วิจารณ์เนี่ย วิจารณ์อะไรกัน? ก็ต้องลองกลับไปหาคำวิจารณ์เมื่อ 20-30 ปีก่อน ก็จะเหมือนๆ กัน เพราะว่าวงการบันเทิงมันไม่ได้ไปตรงไหนเลยจะไปในแง่แค่อสังการผลิต แต่ในแง่จินตนาการมันไม่ได้ไปไกลกว่านี้ ...สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ที่คิดว่าความเป็นนักวิชาชีพในเมืองไทยมันยังขาดก็คือ ‘ขาดคนรุ่นใหม่’ คนทำละครส่วนใหญ่คือคนเก่าทั้งนั้น คนรุ่นใหม่ๆ เข้ามาทำไม่ได้ คนรุ่นใหม่ๆ ที่มีความคิดอยากจะทำก็แหวกออกไปจากตรงนี้ก็แหวกออกไปไม่ได้ คุณสร้างละครมา ถ้าคุณไม่เอาใจเจ้าของสถานี ไม่เอาใจผู้บริหาร คุณจะไปออกที่ไหน? ถ้าคุณทำละครมา ไม่เอาใจเจเนชั่นด้านธุรกิจ คุณจะเอาดั่งค์ที่ไหนมาทำ? ถ้าคุณทำละครมาไม่มีผู้เขียนบทที่ดี ผู้ประพันธ์ที่ดีที่จะเอาบทประพันธ์มาให้ คุณจะเอาที่ไหน? คุณคิดเองอาจจะไม่มีชื่อเสียงโด่งดังก็ได้ หรืออาจจะมียกได้ ไม่มีคนกล้าคิดตรงนี้ เพราะฉะนั้น ละครมันก็เลยเหมือนข่าว คุณดูช่วง 19.00 – 22.00 น. ซึ่งเรียกว่า “ช่วงไพรม์ไทม์” คุณจะเห็นว่า ข่าวกับละคร “น้ำเน่า” พอกันเลย ข่าวคือ ข่าว ช่มชืด ดาราคนนี้ทำอย่างนั้น ดาราคนนี้ทำอย่างนั้น ก็เป็นข่าวที่เอามาจากดาราอีก เพราะฉะนั้น ข่าวกับละครไม่ได้แตก

ต่างกัน มันเป็นการสะท้อนสังคมว่าสังคมที่เราอยู่ขณะนี้เป็นอย่างไร?”
(ครามทะเล, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2544)

5) “บังอร นอนดู”

“จรรยาบรรณในวิชาชีพ” ถือเป็นองค์ประกอบแรกของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่คุณบังอร นอนดูให้ความสำคัญ โดยผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงผลกำไรเป็นหลัก แต่ควรคำนึงถึงผู้ชมและสังคม โดยอย่างน้อยก็ควรมีการสอดแทรกข้อคิด หรือคติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในละครโทรทัศน์ที่ตนผลิต

“ในเชิงการผลิต มืออาชีพคงจะเป็นในแง่ที่ว่า ผู้จัดละครคงจะต้องมีจริยธรรมในการทำงานด้วย คือไม่ใช่แค่ว่าผลิตตามโจทย์ที่ทางสถานีให้อย่างเดียว ผลิตเพื่อความบันเทิงอย่างเดียว คือมันจะต้องดูในแง่ของว่า ทำละครเรื่องนั้นออกไปแล้วมันมีผลกระทบต่อสังคมไหม? มีผลต่อสังคมแง่ดีแง่ลบแค่ไหน? คนดูได้อะไรจากการบริโภคละครเรื่องนี้บ้าง?” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“ละครไทยจริงๆ โดยกรอบของประเพณี ศีลธรรม หรือวัฒนธรรม มันเคร่งครัดเรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว สังคมไทยค่อนข้างที่จะอ่อนไหวกับเรื่องพวกนี้ เพราะฉะนั้น คนทำละครเขาก็จะไม่กล้าทำเรื่องพวกนี้มาก อีกอย่างหนึ่งคือว่า ในการเซ็นเซอร์ของระบบราชการมันก็มีส่วนทำให้มันไปบีบกรอบของมัน ทำให้ละครไทยมันไม่สมจริง มันดูแล้วเหมือนดูละครที่มันตลก เพราะมันไม่สมจริงในความเป็นจริงจริงๆ แล้วกรอบของทางราชการมันก็มีส่วนอยู่แล้ว กรอบมันนำเสนอภาพต่างๆ” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“ส่วนในเรื่องการนำเสนอภาพต่างๆ ที่อาจมีจากความรุนแรงอะไรต่างๆ นั้น จริงๆ ถ้าเราดูแล้ว มันเป็นแค่จุดขายอย่างหนึ่งเท่านั้นเอง เพื่อสร้างกระแสให้มันน่าสนใจ มันคล้ายๆ กับเป็นออเดิร์ฟที่ทำให้คนอยากดู แต่พอเข้าไปดูจริงๆ มันก็ไม่มี มันก็เหมือนหนังไทย เวลาโปรโมตจะโปรโมตให้ดูน่าสนใจ พอเข้ามาดูจริงๆ มันก็ไม่มีเท่าไร ดังนั้น พี่ไม่ค่อยมองว่ามันจะบันทึกความ

เป็นนักวิชาชีพของผู้ผลิตสักเท่าไร มันเป็นแค่เรื่องของการโปรโมตเท่านั้น”
(บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“เรื่อง copy ฉากหรืออะไรพวกนี้ พี่มองว่ามันเป็นเรื่องปกติในการทำงานในระดับ mass เพราะอย่างหนึ่ง การก๊อบอย่างนั้นมามันง่าย แล้วคนมันจำภาพเหล่านั้นได้ คือสิ่งเหล่านั้นที่เขาก๊อบมามันบอกอยู่แล้วว่ามันประสบความสำเร็จอยู่แล้ว เขาก็เลยหยิบเอามาใช้ การดูละครนั้นมันคือวัฒนธรรม pop มันคือ วัฒนธรรมของมวลชน เพราะฉะนั้น สิ่งที่คุณทำสำเร็จแล้ว เขาก็หยิบมาใช้ได้ แต่มันขึ้นอยู่กับว่าการหยิบมาก๊อบมันก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จไปเสียทุกครั้งไปหรอกนะ ตรงนี้ต่างหากเป็นส่วนที่เราควรคำนึงถึง”
(บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“สิ่งหนึ่งที่อยากฝากไว้ก็คือ เวลาทำละคร...อยากเหล่าผู้ผลิตมืออาชีพทั้งหลายคำนึงถึงคนดูมากกว่าเรตติ้ง หรือคำนึงถึงว่าการแข่งขันก็ควรจะ ต้องมีความหลากหลายของ เนื้อหา ไม่ใช่เอาละครบู๊กับบู๊มาชนกัน ละคร ตลกกับตลกมาชนกันในเวลาเดียวกัน มันบีบบังคับให้คนดูดูหรือไม่ดูไปเลย ซึ่ง มันเหมือนกับการยัดเยียด แล้วยิ่งทำอย่างนี้เท่าไร โอกาสที่จะทำให้คนหนี จากทีวี หนีจากละครมันก็ยิ่งเยอะขึ้น แล้วถ้าคนหนีไป อุตสาหกรรมนี้ก็จะล้ม เหลว มันได้ส่งผลกระทบต่ออะไรไปมากที่สุด ต้องคิดถึงคนดู คือมันต้องมอง กันทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ใช่มองแค่ผลประโยชน์เฉพาะหน้าคือการได้เรตติ้ง หรือได้เม็ดเงินโฆษณาเข้ามา คือมันเป็นการคิดที่สั้น แล้วก็เป็นการทำลายระบบในระยะ ยาวด้วยซ้ำไป” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“คุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์” ก็เป็นอีกสิ่ง หนึ่งที่คุณบังอร นอนดูมองว่ามีความสำคัญและเป็นสิ่งที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละคร โทรทัศน์พึงตระหนักถึง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ผู้ผลิตไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของคนดู แต่ กลับคำนึงถึงเรื่องของผลประโยชน์เป็นสำคัญ

“ถ้าเอากันจริงๆ ก็คงต้องดูว่าละครนั้นมันนำเสนอแล้วมันให้อะไร กับคนดูมากกว่า... ประโยชน์ที่คนดูจะได้รับ แต่ทุกวันนี้ละครที่เกิดขึ้นมันไม่ได้

เป็นประโยชน์ของคนดู มันเป็นประโยชน์ของสถานีที่จะดึง ที่จะได้ผลประโยชน์จากเอเจนซี ได้โฆษณาจากเอเจนซีมากกว่า มันไม่ได้คำนึงถึงคนดู ช่อง 3 กับช่อง 7 ทำขึ้นมาแข่งกัน เพื่อที่จะดึงเม็ดเงินจากเอเจนซี มันไม่สนใจว่าคนดูจะดูอะไร? เห็นไหม? ละครตลกเหมือนกัน ลงพร้อมกัน ละครผีเหมือนกัน ลงพร้อมกัน มันเป็นการบีบบังคับให้คนดู หรือไม่ดูเลย แข่งกันว่าใครที่จะสามารถดึงคนดูได้มากกว่า ซึ่งมันไม่มีการดึงคนดู แต่เป็นการทำให้คนดูเบื่อคนในต่างจังหวัดเท่านั้นที่ไม่มีทางเลือก ต้องดู แต่คนในเมืองทุกวันนี้ ถ้าถามส่วนใหญ่จะดูเคเบิลหมดแล้ว ส่วนคนต่างจังหวัดมันไม่มีทางเลือกไง มันไม่มีช่องทีวีให้ดูเยอะขนาดนั้น เขาพิจารณาเรื่องของเราตั้งมากกว่าคุณภาพ ซึ่งมันเป็นสิ่งที่สวนทางกันด้วยซ้ำ แล้วการวัดเรตติ้งมันก็ยังมีปัญหาอยู่ทุกวันนี้ คือ มันไม่รู้จะเอามาตรฐานไหนมาวัดว่าเรตติ้งมันไปถึงไหน? ฝั่งนี้ itv จะมีปัญหากับ AC Nielson หรือ? เพราะการวัดเรตติ้งในเมืองไทยมันเฉพาะกลุ่มมาก ใช้สุ่มตัวอย่างคนแค่ 10,000 คน โดยวัดประชากร 70 ล้านคน มันไม่ใช่ไง” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“ในส่วนของงานวิจารณ์ของพี หรือของนักวิจารณ์ในสื่ออื่นๆ นั้น พี่ว่าเหล่าผู้จัดเขาก็คงพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของ feedback...ก็อาจนำไปคิดพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพละครของตัวเองบ้าง แต่มันคงไม่ใช่ทั้งหมด เพราะคนที่ทำทีวีเขาดูที่ตัวเรตติ้งมากกว่า เขาจะไม่มาสนใจให้คอมเม้นท์หรือออกเพราะจริงๆ คอมเม้นท์ในหนังสือพิมพ์บางทีมันก็เชื่อไม่ได้ เพราะว่าคนที่เขียนวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนรู้ทางด้านละครมา วิธีบริโภคเขาบริโภคเหมือนคนดูทั่วไป ซึ่งใช้ความรู้สึกมากกว่าใช้ทฤษฎีหรือเหตุผลมาวิจารณ์ คำวิจารณ์ก็คงฟังบ้าง แต่ไม่เอาไปใช้ทั้งหมด มันเหมือนกับจะมีสูตรสำเร็จของช่อง เขาจะฟังเจ้าของเงิน คือผู้บริหารคณะนี้ หรือฝ่ายการตลาด หรือหัวหน้าฝ่ายรายการมากกว่าว่ารายการนี้มันตลกน้อยไป มันเน้นน้อยไป เขาไม่สนหรอกว่าฝั่งนักวิจารณ์บอกว่าละครมันเน้น งบประมาณก็มีผล ถ้าละครเรื่องนี้เรตติ้งดี เขาก็ได้ทำเรื่องต่อไป” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

นอกจากการ “ศึกษาเล่าเรียนในด้านที่เกี่ยวข้องแล้ว” เรื่องของ “ประสบการณ์ในการเข้าไปทำงานจริงหรือการได้ออกกองถ่าย” เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณบังอร นอนดูให้ความสำคัญมาก เพราะแม้ว่าผู้ผลิตจะผ่านการศึกษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่ในบางครั้งการศึกษาในห้องเรียนก็ไม่ได้สอนอะไรมากเท่ากับประสบการณ์ที่จะได้รับจากการทำงานจริง ทั้งนี้ ก็เพราะสิ่งที่เขาร่ำเรียนมานั้น ในบางครั้งอาจไม่เหมือนกับการทำงานจริงก็เป็นได้ ซึ่งถ้ามีได้ทั้งสองอย่างเลยก็จะดีมาก

“เท่าที่ดูในเมืองไทย ส่วนใหญ่จะไม่ใช้คนที่จบด้านนี้มาโดยตรง คือจะมีน้อยมาก ปัจจุบันอาจจะเยอะ แต่สมัยก่อนก็คือ เป็นคนที่คลุกคลีอยู่กับการถ่ายทำละคร อย่างเช่น พวกดาราร พอชัยบจากดาราร พอเริ่มรู้ว่าตัวเองอยู่น่าจอไม่ได้แล้วก็เริ่มถอยไปอยู่หลังจอ ส่วนใหญ่ผู้จัดละครก็จะเป็นแบบนี้ในทุกวันนี้ละ แล้วอีกส่วนหนึ่งคือ คนที่เรียนด้านนี้มาโดยตรง ซึ่งก็มีอยู่ไม่กี่คน ก็มีคุณบอย ถกลเกียรติ แล้วก็คุณตุ๋น พงษ์ ที่เหลือก็จะเป็นพวกที่แบบ... ทำงานมานานแล้วก็มีประสบการณ์ แล้วก็มีสายสัมพันธ์กับคนในวงการมากพอ เขาถึงได้ขยับมาเป็นผู้จัด” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“คนที่เรียนรู้ในเชิงทฤษฎีมา เขาก็จะทำงานได้ง่ายขึ้น เขาก็จะมีกรอบการทำงานที่ชัดเจนขึ้น แต่ว่าคนที่มีการอบการทำงานชัดเจนนั้น มันก็จะมีข้อเสียอยู่ตรงที่ว่าจะยึดกรอบมากเกินไปจนไม่สามารถมาปรับใช้ในทางสังคมไทย แต่จริงๆ แล้วทฤษฎีพวกนี้เป็นทฤษฎีที่เลียนแบบมาจากสังคมตะวันตก พวกละครโทรทัศน์มันไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในสังคมไทย ส่วนคนที่เรียนรู้มาโดยประสบการณ์ก็จะดีตรงที่ว่า เขาก็จะเข้าใจธรรมชาติของละคร หรือเข้าใจรสนิยมของคนดู แต่ว่าในเชิงทฤษฎีเขาก็จะไม่ได้ เพราะฉะนั้น มันจะมีข้อดี-ข้อเสียคนละอย่าง ดังนั้น มันควรจะต้องผสมกัน เพราะบางคนที่ทำแล้ว คนที่มีประสบการณ์แต่ไม่มีในเชิงทฤษฎี ก็จะเป็นคนที่ทำงานแบบที่เรียกว่าทำงานเฉพาะหน้า ทำให้มันเสร็จๆ ไป โดยที่เขาไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่อง ความสวยงาม ความสมจริงว่าคืออะไร? คือเขาใช้ครูพักลักจำ มันไม่มีลักษณะตัวแบบที่ชัดเจน อย่างถ้า comedy แล้วมันจะต้องมีสูตรอย่างไรบ้าง? 1,2,3 ... เขารู้เพียงแต่ว่าเอาดาราคอนนี่มาเล่น แล้ว comedy มันไม่ใช่ไง ในความเป็นละคร comedy มันมีสูตรของมันอยู่เหมือนกัน คือละครทุกอย่าง ไม่ว่าจะ

tragedy, comedy มันก็มีสูตรของมัน ถ้าได้เรียนรู้มา เวลาเขาทำงาน เขาจะมองภาพได้ง่ายขึ้น เช่นเดียวกับคนที่รู้ทางทฤษฎีแต่ไม่รู้ในเชิงปฏิบัติจริง คือเขาไม่รู้รสนิยมนคนดู มันก็ยิ่งทำให้คนดูรู้สึกแปลกแยก ‘เฮ้ย! นี่มันดูละครฝรั่งหรือละครไทย?’...” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์ , 14 มีนาคม 2545)

ที่สำคัญ คุณบังอร นอนดูมองว่าควรจะต้องเรียนรู้ลักษณะงานและการทำงานในกองถ่ายละครโทรทัศน์เป็นอย่างดี

“ถ้าจะก้าวเข้ามาเป็นผู้จัด มันก็ต้องไปเรียนรู้ระบบของการผลิตก่อน คือ ถ้ารู้ทฤษฎีแล้วจะต้องไปเรียนรู้ในเชิงการผลิต หรือไปเรียนรู้ในการทำงานจริงๆ ก่อน ไม่ใช่แค่ว่าเรียนรู้ทฤษฎีมาจากเมื่อนอกก็คิดว่าทำได้ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จล้มเหลวมันเยอะกว่า เพราะว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือคนดู หรือความต้องการทางสังคมมันตรงกับที่เรียนมาหรือเปล่า? เขากลับมาประยุกต์ใช้ดีกว่า เพราะถ้าทำอย่างนั้น ผู้จัดก็อาจคิดว่าทำไมทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จ แต่มันไม่ใช่ไม่ประสบความสำเร็จ แต่ตัวเองไม่รู้จักที่จะหยิบความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับความเป็นจริง” (บังอร นอนดู , สัมภาษณ์ , 14 มีนาคม 2545)

คุณบังอร นอนดูยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง “Connection” ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะอาชีพนี้ต้องใช้การติดต่อผู้คนมากมาย คุณต้องรู้จักผู้บริหารสถานี, เจ้าของรายการ, ดาราและทีมงาน ฯลฯ

“ในระบบสังคมไทย เรื่องของ connection หรือ เรื่องของมิตรภาพ ในวงการค่อนข้างจะสำคัญกว่าเรื่องของในเชิงความรู้ ในเรื่องของการประสบความสำเร็จถึงคุณมีแต่ถ้าคุณไม่มี connection ที่จะติดต่อกับผู้จัด ติดต่อกับดารา คุณก็เป็นผู้จัดไม่ได้ คุณไม่รู้จักผู้บริหารสถานี ไม่รู้จักหัวหน้าฝ่ายรายการ คุณก็ทำละครไม่ได้ ถึงคุณรู้จักผู้จัด เจ้าของรายการ แต่คุณไม่รู้จักดารา ไม่รู้จักทีมงาน คุณก็ทำไม่ได้ ระบบของสังคมไทย เรื่องของ connection หรือเรื่องของการสายสัมพันธ์อาจจะเป็น 70% เลย ความรู้ต่างๆ คุณก็ไปจ้างคนอื่นได้ คุณไม่

เก่งแต่คุณเป็นผู้จัด คุณมี connection คุณมีเงินจากสถานี คุณก็จ้างคนอื่นได้ แต่สายสัมพันธ์คุณหาซื้อที่ไหนไม่ได้...” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

“การถ่ายทอดทางอาชีพจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง” ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลผู้นั้นก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพได้โดยง่าย

“อย่างกันตนา มันคงเป็นเหมือนระบบครอบครัวไปแล้ว จริงๆ แล้ว คนที่ทำใน กันตนามีพี่น้องทั้งหมด 5 คน ก็ทำแค่ 2-3 คนเอง คนที่ทำก็คือ คนที่คลุกคลีกับดาราราวจริง ๆ ส่วนคนที่ไม่ได้คลุกคลีเขาก็ไปทำอย่างอื่น เพราะฉะนั้น ถ้าถามว่าเริ่มจาก 0 เลย หรือว่าจะมาต่อยอดจากครอบครัวนั้น มันคนละรูปแบบ อย่าง “ไก่อ รวยๆ” เริ่มจาก 0 ขึ้นมา ในสังคมไทยน่าจะมีทั้ง 2 รูปแบบมากกว่า” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น สิ่งสำคัญที่เขาพึงมีในทัศนะของคุณบังอร นอนดู ก็คือ “การมีใจรักและความอดทน”

“อาชีพนี้ต้องเริ่มด้วยใจรักจริงๆ นะครับ เพราะอาชีพนี้มันไม่ได้เป็นแบบ 9.00 – 17.00 น. เหมือนอย่างงานอื่น บางทีมันถ่ายเข้ายันเช้า 3 วัน คือถ้าคุณไม่รักจริง คุณทำไม่ได้หรอก นอกจากใจรักจริง มันก็คือความอดทนด้วย เพราะการทำงานมันใช้เวลามาก ขั้นตอนการติดต่ออีก คุณอาจจะทำมาอย่างดี เจ้าของสถานีอาจบอกไม่เอาจากนี้ เขาอาจจะตัดของคุณทิ้งไปเลย คุณก็ต้องมีความอดทนอดกลั้นเยอะทีเดียวถ้าจะทำอาชีพนี้” (บังอร นอนดู, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2545)

6) “เอื้องไฟ”

คุณเอื้องไฟมองว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บุคคลคนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพระดับการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งสำคัญ

“อาชีพนี้ต้องมีใจรักเป็นที่ตั้ง เพราะเท่าที่ทราบปัญหามันเกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสถานที่ ฉาก หรือดารา ดังนั้น คนที่จะเป็นนักวิชาชีพด้านนี้ได้ต้องมีใจรักเป็นที่ตั้งจริงๆ” (เอื้องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม 2545)

ผู้ผลิตที่ขึ้นชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะมี “มิจิตสำนึกที่ดี” ในการนำเสนอภาพต่างๆ ของรายการละครโทรทัศน์ โดยควรจะมีจรรยาบรรณในการสอดแทรกให้ข้อคิด หรือแฝงคติดีๆ ให้กับคนดู

“ไม่ควรนำเสนอภาพต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม คือ มองว่าควรมีวิจัยรณญาณว่าอันไหนสามารถนำเสนอได้ และอันไหนไม่ควรนำเสนอออกมา” (เอื้องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม 2545)

คุณเอื้องไฟมองว่าผู้ผลิตรายการละครจะต้องเป็นผู้ที่ดูแลความเรียบร้อยของชิ้นงานทุกอย่าง คือ “ดูในเรื่องคุณภาพของงาน” เป็นสำคัญ โดยละครต้องมีความสนุก นักแสดงแสดงได้ถึงบทบาทเหล่านี้ เป็นต้น

“มองในเรื่องความสนุก ความเข้าถึงบทบาทของนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนั้น ก็น่าจะเป็นในส่วนเนื้อหาของเนื้อเรื่อง และคุณภาพทางศิลปะต่างๆ...” (เอื้องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม 2545)

“การมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอันยาวนาน” จะช่วยสอนงานใน
 ทุกๆ อย่างให้กับผู้ผลิตได้

“เป็นสิ่งสำคัญมากโดยเฉพาะในเรื่องประสบการณ์ เพราะประสบการณ์จะช่วยสอนให้ผู้ผลิตได้ทุกๆ อย่างที่ตำราหรือการศึกษาต่างๆ ไม่อาจบอก
 ได้หมด...” (เอ็องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม 2545)

“การถ่ายทอดทางอาชีพ” ทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ผ่านการ ในการ
 การประกอบอาชีพจากเพื่อนร่วมงาน จะเป็นตัวคอยช่วยสนับสนุนเราได้ตลอดเวลา

“คิดว่าการได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมอาชีพ
 น่าจะเป็นแรงสนับสนุนที่ดีที่สุด เพราะเขาคงจะให้คำแนะนำ ให้ความรู้ต่างๆ
 เราได้อย่างครบถ้วน” (เอ็องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม 2545)

อย่างไรก็ดี การทำงานในด้านนี้ “ความรู้ในด้านการผลิตรายการละคร
 โทรทัศน์” ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งสำหรับผู้ผลิตรายการทุกคนปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องรู้ด้วยเช่นกัน

“ควรมีความรู้เรื่องพื้นฐานต่างๆ เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ นอกนั้นก็
 คงเป็นพวกกระบวนการในการผลิตต่างๆ หรือเรื่องช่อง เรื่องงบประมาณ
 เรื่องที่จำเป็นต้องรู้เพื่อประกอบวิชาชีพนี้” (เอ็องไฟ , สัมภาษณ์ , 18 มีนาคม
 2545)

7) “หนุ่ม สมคะเน”

โดยทัศนะในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการ
 ละครโทรทัศน์ของคุณหนุ่ม สมคะเน มีดังต่อไปนี้

“จรรยาบรรณในวิชาชีพ” ถือเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของความเป็นนักวิชาชีพ ด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่คุณหนุ่ม สมคะเนให้ความสำคัญ โดยคุณหนุ่มมองว่าผู้ผลิตควรมีการสอดแทรกข้อคิด หรือคติเตือนใจต่างๆ แฝงไว้ในละครโทรทัศน์ที่ตนผลิต

“ควรมีจรรยาบรรณในการนำเสนอภาพต่างๆ โดยใช้วิจารณญาณของตนเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ก็ควรจะสอน และสอดแทรกศีลธรรม คติเตือนใจ หรือสิ่งที่ดีๆ ต่างๆ คือนกลับไปสู่ผู้ชม” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

ต่อมาก็คือองค์ประกอบในเรื่องของ “คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิต”

“ก็เหมือนฟังก์ชันหลัก ๆ ในการทำงาน คือจะดูว่า รู้จักการผลิตดีไหม บทบาทของดาราน่าเหมาะสมกับบทหรือไม่ ก็คือต้องศึกษาเรื่องก่อน ต้องรู้ว่าบทประพันธ์นั้นเป็นเรื่องลักษณะใด จุดเด่นของตัวละครเป็นอย่างไร การคัดเลือกนักแสดงเหมาะสมกับบทหรือไม่ แล้วบทโทรทัศน์กับบทประพันธ์มันแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน ต้องประกอบโดยรวม” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

พร้อมกันนี้ คุณหนุ่ม สมคะเนก็ได้เสริมอีกด้วยว่า “ช่องหรือสถานีโทรทัศน์ต้นสังกัด” เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อคุณภาพและมาตรฐานของการผลิต เพราะช่องจะเป็นผู้ที่คอยดูแลและควบคุมมาตรฐานการผลิตของผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์อีกทีหนึ่ง

“แต่ละช่องก็มีมาตรฐาน แต่ละผู้จัดก็มีมาตรฐาน แต่ละค่ายก็มีมาตรฐานในการทำงานของเค้าอย่างนั้น ช่อง 7 ก็มีมาตรฐานควบคุมผู้จัดอย่างหนึ่ง ช่อง 3 ก็มีมาตรฐานอีกอย่างหนึ่ง มันคนละมาตรฐาน เพราะว่า point ของกลุ่มเป้าหมายคนดูต่างกัน ต้องบอกว่าคุณภาพเอาอะไรเป็นตัววัด เพราะว่าละครตอนนี้ จริงๆ ก็มีเหมือนหนังนะ ทำมาแล้วต้องการให้คนดู ถ้ายิ่งมาก ได้เรตติ้งมาก นั่นก็คือค่าความสำเร็จของละคร เพราะฉะนั้นมันบอกไม่ได้ แต่ถ้า

เอาคุณภาพในแง่ของการผลิต พี่ว่าน่าจะวัดตัวนี้มากกว่าที่จะเป็นเอาเนื้อหาเรื่อง เพราะโจทย์มันจะไม่เหมือนกัน เนื้อหามันก็มากเข้าไปเข้ามา บางทีก็กลับไปกลับมา แต่เรารู้ที่นี่...ในกระบวนการผลิต คุณทำได้ถึงมาตรฐานแค่ไหน เป็นมืออาชีพมากน้อยแค่ไหน แต่มันก็มีประวัติว่าละครต้นทุนน้อยก็เป็นละคนที่มีคุณภาพได้ เนื่องจากดาราเล่นได้สมกับบทบาท คนดูติด..."

ในทัศนะของคุณหนุ่ม สมคะเนนั้น คุณหนุ่มยังมองด้วยว่าความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ควรมีองค์ประกอบในเรื่องของ **"ความมีใจรักและความศรัทธาในวิชาชีพ"** เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญ

"...ต้องมีใจรัก ต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพของตัวเอง รักที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ออกมา และศรัทธาในอาชีพและเพื่อนร่วมงานของตน" (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

นอกจากนี้ คุณหนุ่มยังมองอีกด้วยว่าองค์ประกอบในเรื่อง **"การศึกษาและประสบการณ์"** นั้น ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน

"สำคัญมากทั้งการศึกษาและประสบการณ์ แต่คิดว่าในวิชาชีพนี้ ประสบการณ์คงจะเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะมันจะช่วยสอนอะไรๆ ในการทำงานจริงอีกหลายๆ อย่าง แต่ถ้าเป็นไปได้ ก็ควรจะมีทั้งสองอย่างควบคู่กันไป" (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

อย่างไรก็ดี การทำงานในด้านนี้ **"ความรู้ในด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์"** ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งให้ผู้ผลิตรายการทุกคนปฏิเสธไม่ได้

"น่าจะเป็นในเรื่องของการผลิตต่างๆ ที่จำเป็นต้องรู้อยู่แล้วเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ ก็คงเป็นเรื่องการคัดเลือกนักแสดง และทีมงานต่างๆ

รวมถึงเรื่องสถานีโทรทัศน์ต้นสังกัดด้วย” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

คุณหนุ่มกล่าวว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” ในอาชีพนี้หรือการได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ

“น่าจะมาจากบุคคลที่ทำอาชีพในด้านนี้อยู่แล้วที่จะคอยช่วยเหลือ คอยสนับสนุนเราได้ดีที่สุด และเราก็สามารถรับความรู้ต่างๆ ทางอาชีพนี้ผ่านเขาได้” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

เรื่องของ “การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่คุณหนุ่ม สมคะเนได้ให้ความสำคัญ โดยมองว่าในเนื้อเรื่องเดิมๆ ที่สร้างกันบ่อยๆ ของละครโทรทัศน์ไทย ผู้ผลิตน่าจะมีความริเริ่มนำเสนอที่น่าสนใจกว่าเดิมได้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่ แต่ยังคงเนื้อหาเดิมๆ ไว้

“ต้องรู้จักหาแนวคิดใหม่ๆ สมมติจะทำละครย้อนยุค period เท่าที่เคยมี หรือละครใหม่ ที่ทำซ้ำแล้วซ้ำอีก ก็ต้องมีความคิดที่จะตีโจทย์ ถ้าคุณจะพลิกจากบทไปอีกมุมมองหนึ่งก็ต้องกล้าที่จะทำ โดยที่เปลี่ยนความหมาย แค่ดัดแปลง แต่ไม่ใช่ว่าแกะจะจนไม่ใช่เรื่องเดิมเลย ยกตัวอย่าง “สโนว์ไวท์” ที่ยุคหลังมีผู้กำกับฝรั่งทำสโนว์ไวท์อีกภาคหนึ่ง เมื่อ 2-3 ปีก่อน เป็นอีกมุมมองหนึ่ง แต่ว่าโดยโครงเรื่องทั้งหมดก็คือ สโนว์ไวท์ เพียงแต่เปลี่ยนกับคาแรคเตอร์ กลับมุมมองกันใหม่ โดยบทก็ยังเหมือนเดิม ในความคิดที่น่าจะเป็นอย่างนั้น ถ้าจะกล้าเปลี่ยนหรือว่ากรณีของโรมิโอจูเลียตที่ล่าสุดลิโอนาร์โดเล่น โครงเรื่องพื้นฐานเหมือนเดิมทุกอย่าง แต่เปลี่ยนกาลเวลาเปลี่ยนการนำเสนอให้ทันสมัย แต่โดยเนื้อหาทุกอย่างคงเหมือนเดิม แต่เปลี่ยนให้ทันสมัย ดาราก็ต้องรับกับบทนั้นด้วยนะ พุดง่าย ๆ ต้องตีโจทย์บทประพันธ์ให้แตกก่อนที่จะอธิบาย หรือว่าถ่ายทอดงานให้ผู้กำกับถ่ายทอดความคิดเราได้” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

และองค์ประกอบสุดท้ายที่คุณหนุ่ม สมคะเนได้ฝากเอาไว้ก็คือ “ระบบเส้นสาย หรือ Connection” อันเป็นสิ่งสำคัญที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงมี

“ต้องมีบาร์มี มี Connection ต้องรู้จักคน มีเครดิตดีที่ทุกคนในวงการยอมรับ คือไม่ใช่แค่รายการยอมรับ ผู้กำกับ ครีเอทีฟ หรือใครต่อใครในส่วนของการผลิตก็ต้องยอมรับด้วย” (หนุ่ม สมคะเน , สัมภาษณ์ , 5 เมษายน 2545)

8) “นิวเพชร”

คุณนิวเพชรมองว่าองค์ประกอบแรกควรจะเริ่มจากการเป็นผู้รู้ในเรื่อง “การจัดการเรื่องต้นทุนการผลิต” เพราะเรื่องเงินหรืองบประมาณนั้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงต้องรู้เกี่ยวกับปัจจัยเรื่องช่องและเอเจนซีที่สำคัญ

“นอกจากในเรื่องของขั้นตอนและวิธีการผลิตรายการละครแล้ว ผู้จัดจำเป็นต้องรู้และเข้าใจใน 3 เรื่องสำคัญดังต่อไปนี้ด้วย 1) เรื่องต้นทุนการผลิตที่ส่วนมากยังเป็นของช่องอยู่ 2) ต้องรู้ปัจจัยเรื่องช่องที่เป็นตัวกำหนดเวลาออกอากาศ และแนวทางในการผลิตละครของตัวเองและ 3) ต้องรู้เรื่องเอเจนซีที่มีส่วนร่วมด้วย อย่างเช่น การฝากดารามาให้มาเล่น อะไรเหล่านี้ เป็นต้น” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

คุณนิวเพชรได้ให้ทัศนะว่า “ศีลธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ คือเป็นสิ่งที่นักวิชาชีพพึงตระหนักถึงว่าสิ่งที่เรานำเสนอไปนั้นมีผลกระทบต่อสังคมหรือคนดูบ้างหรือไม่

“คำว่าศีลธรรมและประโยชน์มันกว้างมาก แต่ถ้าเราเข้าใจว่าทีวีมันเป็นสื่อที่เราสามารถจะล้อมคนดูได้ ทีวีเป็นสื่อที่ครอบครัวนั่งดูพร้อมกันด้วยกัน เพราะฉะนั้น เราต้องคำนึงถึงว่าสื่อที่เราจะเสนอออกไปเนี่ยมันกระทบต่อใครบ้าง? เหมาะกับคนทุกวันหรือเปล่า? หลังจากนั้นเราค่อยมานั่งนึกว่าเราจะเสนอศีลธรรมข้อไหนในละครเรื่องนี้... ซึ่งส่วนใหญ่สิ่งที่ชัดเจนที่สุดที่เราจะเสนอได้ก็คือ ‘ธรรมะย่อมชนะอธรรม’...” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

นอกจากนี้ ก็ควรให้ความสำคัญกับเรื่อง “คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์”

“คุณภาพของละครที่ผู้ผลิตผลิตออกมานั้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญ เขาต้องทำให้ลงตัวระหว่างเรื่องและตัวละคร เรื่องมันทำให้เราติดตาม มันน่าชม ตัวละครทุกตัวมีความลึกของตัวเอง ถ้ามีบทที่ดีด้วยก็ดีไปกว่าครึ่ง ฉากต่างๆ และคุณภาพของแสง เสียง ด้านตัวดารารอง... สรุปก็คือ จะมองหลักๆ อยู่ 3 อย่างคือ 1) ในส่วนของเนื้อเรื่อง 2) ความประณีตในการผลิต และ 3) ทักษะในการแสดงของนักแสดง” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

“ประสบการณ์ในการเข้าไปทำงานจริงหรือการได้ออกกองถ่าย” เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่คุณนิวเพชรให้ความสำคัญมาก

“การทำละครทีวี ประสบการณ์สำคัญมาก เพราะหากคุณได้มีโอกาสรำเรียนมา แล้วคุณเข้าไปทำงานจริง คุณจะรู้เลยว่าไอ้สิ่งที่คุณเรียนมานั้น มันแค่เป็นพื้นฐาน แต่มันแทบไม่ได้ช่วยให้คุณดำเนินงานการผลิตตรงนั้นได้เลย... สิ่งที่จะช่วยสอนคุณได้ดีที่สุดก็คือ ประสบการณ์ คุณจะได้เรียนรู้จากของจริง คุณจะเกิดความชำนาญ และคุณก็จะเป็นมืออาชีพได้” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

องค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคลคนนั้นได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์คือ องค์ประกอบในเรื่อง “ใจรัก” คือเขาจะต้องเริ่มจากการเป็นผู้ที่มีความรักและทุ่มเทให้กับการทำงานก่อนเป็นสิ่งแรก

“หากเริ่มต้น คุณไม่มีใจรักเสียแล้ว แล้วคุณจะทำไปทำไมกัน เหนื่อยเปล่าๆ ไปทำอาชีพอื่นที่เหนื่อยน้อยกว่านี้ไม่ดีกว่าหรือ แต่ถ้าคุณเริ่มต้นด้วยความมีใจรักในอาชีพนี้ แล้วคุณอดทน และอดสาหัส ความสำเร็จมันก็จะคุณอยู่ข้างหน้าแล้ว...” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

และในท้ายที่สุด คุณนิวเพชรกล่าวว่า “การถ่ายทอดทางอาชีพ” ในอาชีพนี้หรือ การได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะจากสถาบันการศึกษาหรือจากสถาบันอาชีพก็ตาม

“ถ้าคุณได้มีโอกาสมาเรียนมาทางด้านนี้ การถ่ายทอดมันก็คงเริ่มมาจากสถานศึกษาของคุณเอง จากครูของคุณอะไรอย่างนั้น แต่ถ้าคุณได้เข้ามาทำงานในอาชีพนี้โดยตรง คนที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้คุณอย่างดีที่สุดก็คือ เพื่อนร่วมอาชีพของคุณที่ทำงานด้านนี้มาเป็นเวลายาวนาน เขาจะช่วยสอนคุณได้ ทำให้คุณเกิดทักษะในวิชาชีพนี้มากยิ่งขึ้น” (นิวเพชร, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2545)

สรุปความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในทัศนะของนักวิจารณ์

นักวิจารณ์นั้นถือได้ว่าเป็นกระบอกเสียงของคนดูที่จะคอยชื่นชม บอกล่อก้าวและกระตุ้นเตือนให้ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทราบว่าเขาผลิตงานออกมาเป็นอย่างไร? ดีหรือไม่ในสายตาของคนดู

ด้วยเหตุนี้ ทัศนะในด้านต่างๆ ที่นักวิจารณ์ได้เสนอในเรื่องของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นั้น จึงเรียกได้ว่าเป็นทัศนะใน “มุมมองของคนดู” เท่านั้น ไม่ใช่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตอย่างเช่นผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์

อย่างไรก็ดี กล่าวได้ว่า ทัศนะต่างๆ เหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดการมองในมุมมองที่แตกต่างออกไป ช่วยให้ผู้ผลิตได้รับรู้ที่แท้จริงแล้วความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ในมุมมองของคนดูละครโทรทัศน์นั้นเขามองกันตรงไหน เพื่อที่ว่าผู้ผลิตจะได้นำไปพิจารณา และนำความคิดเห็นที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการผลิตต่อไป

และจากทัศนะของเหล่านักวิจารณ์ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปทั้งหมดข้างต้นนั้น ทำให้ค้นพบได้ว่า ในกลุ่มนักวิจารณ์รายการละครโทรทัศน์ของเมืองไทย มีความคิดเห็นบางประการที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า ท่ามกลางความหลากหลายขององค์ประกอบของความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของเหล่านักวิจารณ์ที่ได้นำเสนอไปนั้น สามารถนำเสนอโดยใช้การเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

1) จรรยาบรรณในวิชาชีพทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบ วินัย ขนบธรรมเนียม และศีลธรรมที่บุคคลในแวดวงวิชาชีพถือเอาเป็นสิ่งที่ตั้งมาตรฐานยึดถือและปฏิบัติตาม

สำหรับองค์ประกอบในด้านนี้ เหล่านักวิจารณ์ส่วนมากมองเห็นตรงกันว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกที่สุดที่ผู้ผลิตควรตระหนักถึง โดยผู้ผลิตไม่ควรคำนึงถึงในด้านธุรกิจให้มากนัก อย่างไรก็ดี นักวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวว่าในปัจจุบันนี้ผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ส่วน

มากก็คำนึงถึงเรื่องนี้อยู่แล้ว แต่หากสอดแทรกเรื่องของความเป็นชาติ และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมที่ต่างกันไปให้มากกว่านี้ก็ดีมาก

2) คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่นักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์พึงตระหนักถึงและให้ความสำคัญ

นักวิจารณ์หลายๆ ท่านให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่าทุกอย่าง ทุกภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์นั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานของการผลิตรายการละครโทรทัศน์ได้ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในทุกๆ องค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องแสง, สี, เสียง, ความสมบัตินักแสดง, ความสมจริงของสถานที่และความเหมาะสมของเสื้อผ้า ฯลฯ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตจะต้องให้ความสำคัญทั้งหมดอย่างเท่าเทียมกัน

ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบในข้อนี้ นักวิจารณ์เกือบทุกท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมที่ตรงกันว่า “ช่อง” หรือ “สถานีโทรทัศน์” ถือเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการผลิตรายการดังกล่าว เพราะช่องหรือตัวสถานีนั้นจะเป็นผู้อยู่เบื้องหลังที่คอยกำหนดนโยบายการผลิตให้แก่บรรดาผู้ผลิต ด้วยเหตุนี้ คำว่า “น้ำเน่า” หรือ “น้ำดี” จึงเกิดจากตัวช่องมากกว่าตัวผู้ผลิต ด้วยเพราะช่องจะคำนึงถึงเรื่อง “เรตติ้ง” ซึ่งจะนำมาซึ่งเม็ดเงินจำนวนมหาศาลเป็นสำคัญ ดังนั้น เหล่านักวิจารณ์หลายๆ ท่านจึงมองว่าองค์ประกอบในข้อนี้ต้องพิจารณาในเรื่องของนโยบายของช่องควบคู่กันไปด้วย หรือในบางครั้งอาจเรียกได้ว่า “ช่องหรือสถานีโทรทัศน์” นั้น คือ ผู้ผลิตที่แท้จริงก็ว่าได้

3) ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ผ่านประสบการณ์การทำงานอันยาวนานและการศึกษาอบรมเป็นพิเศษ

องค์ประกอบต่อมาที่เหล่านักวิจารณ์ให้ความสำคัญก็คือในเรื่องของ “ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” โดยนักวิจารณ์ทุกท่านล้วนให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพนั้น ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านการผลิต หรือทฤษฎีการผลิตจากสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงาน แต่เมื่อมาทำงานแล้วนั้น ประสบการณ์ในการทำงานถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะแม้ในบางครั้งที่

ผู้ผลิตอาจไม่ได้เล่าเรียนมาทางด้านนี้โดยตรง แต่ได้ผ่านประสบการณ์การทำงานอันยาวนาน ก็สามารถช่วยผลักดันให้เขาก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ในที่สุดได้

อย่างไรก็ดี เหล่านักวิจารณ์มองว่าจะเป็นเรื่องดีมากหากได้รับทั้งการศึกษาและมีประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานจริง เพราะทั้งสองอย่างนี้จะเป็นตัวเสริมซึ่งกันและกัน

4) **องค์ความรู้ที่เป็นระบบ หรือองค์ความรู้ที่เป็นทฤษฎีทางการผลิต**
รายการละครโทรทัศน์ซึ่งได้มีการสั่งสมมาเป็นเวลานาน

นักวิจารณ์ส่วนใหญ่ล้วนให้ความเห็นตรงกันว่าผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์เป็นพื้นฐาน คือ ควรรู้ทฤษฎีการผลิต, รู้จักตำแหน่ง หน้าที่ และลักษณะการทำงานของฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญในการผลิต

นอกจากนี้ ยังค้นพบด้วยว่า ในทัศนะของนักวิจารณ์ส่วนใหญ่ นั้น ผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพทางด้านนี้จะต้องรู้จักช่อง รู้จักสถานีผู้ผลิตรายการของตนเอง โดยจำเป็นที่จะต้องรู้จักไปถึงในเรื่องนโยบายการผลิตรายการของแต่ละสถานีด้วย

ยังมีผู้ผลิตอีกบางท่านที่ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ผู้ผลิตที่จะได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาชีพควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของ Audience และกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ชมรายการละครโทรทัศน์ของตนเอง ต้องรู้ว่ากลุ่มเป้าหมายของตนเป็นใคร เพื่อจะได้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่สนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการได้

5) **การมีใจรัก มีความจงรักภักดี และมีความผูกพันในการทำงาน**
การผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีความกระตือรือร้นและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการประกอบวิชาชีพนี้

ในเรื่องนี้ จัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นักวิจารณ์ต่างให้ความเห็นตรงกันว่าเรื่องของการมีใจรักนี้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการก้าวสู่ความเป็นนักวิชาชีพด้วยเพราะหาก ผู้ผลิตเริ่มต้นการทำงานด้วยความมีใจรักเสียแล้ว ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น เขาก็จะไม่ย่อมนแพ้ และจะดำเนินการผลิตออกมาได้ด้วยดีในที่สุด

6) การถ่ายทอดทางอาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ โดยได้รับการสนับสนุนในการประกอบอาชีพจากผู้ที่มีความช่วยเหลือ หรือบุคคลที่เคารพนับถือที่ทำอาชีพในด้านนี้ หรือประกอบอาชีพที่สอดคล้องมาก่อน

นักวิจารณ์มองว่าองค์ประกอบอีกสิ่งหนึ่งมีผลต่อความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ก็คือ “การถ่ายทอดทางอาชีพทางด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์” นักวิจารณ์หลายท่านมองเห็นตรงกันว่า “ดารานักแสดง” ถือเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะเข้ามาทำงานในส่วนนี้ เพราะเขาได้ผ่านการถ่ายทอดทางอาชีพมาแล้วในขั้นหนึ่ง ได้เรียนรู้งานผ่านทีมงานละครต่างๆ เขาจึงสามารถที่จะเก็บเกี่ยวเอาประสบการณ์ที่ได้ร่วมงานกับทีมงานละครมาผลิตงานละครของตนเองได้

นอกจากนี้ “กลุ่มครอบครัวที่มีการดำเนินงานในด้านนี้ และกลุ่มผู้ร่วมงานในสายอาชีพการผลิตรายการละครโทรทัศน์” นั้น ก็ถือเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนที่ดีที่สุดที่จะช่วยในเรื่องของการถ่ายทอดทางอาชีพให้กับผู้ผลิตได้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ยังมีนักวิจารณ์บางท่านที่ได้ให้ทัศนะที่แตกต่างออกไปโดยบางท่านมองว่า “งบประมาณ” ในการผลิตก็ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่นักวิจารณ์พึงตระหนักถึง นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของ “ระบบเส้นสาย” หรือ “Connection” ในวงการ ที่จำเป็นต้องอาศัยการรู้จักเป็นส่วนตัวกับดารา, นักประพันธ์ หรือผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ เพื่อจะได้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานได้ และในท้ายที่สุด กลุ่มนักวิจารณ์หลายท่านได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของ “ความอดทน” และการมี “ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” ในขณะที่บางท่านพูดถึงเรื่องของการหา “เอกลักษณ์ของตัวเอง” และมองในเรื่อง “พรสวรรค์” ของผู้ผลิตเป็นหลัก

จากการนำเสนอใน 2 บทที่ผ่านมา นั้น เป็นการนำเสนอทัศนะผ่านตัวแทนการมองในเรื่องความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์จาก 2 ฝ่าย คือ “ฝ่ายผู้ผลิต” ซึ่งมีผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์ทั้ง 8 ท่านเป็นตัวแทนของนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์ที่ได้มาให้ทัศนะในมุมมองผู้ผลิต และ “ฝ่ายผู้ชม” ซึ่งมีนักวิจารณ์รายการละครโทรทัศน์ทั้ง 8 ท่านมาเป็นตัวแทนของฝ่ายผู้ชมรายการละครโทรทัศน์และให้ทัศนะในมุมมองของคนดู

และด้วยความแตกต่างของมุมมองนี้เอง จึงทำให้ทัศนະต่างๆ ที่ทั้ง 2 ฝ่ายได้ให้ไว้ในประเด็นเรื่องความเป็นนักวิชาชีพด้านการผลิตรายการละครโทรทัศน์นี้มีความแตกต่างและคล้ายคลึงกันในบางประการ ซึ่งรายละเอียดต่างๆ ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยขอยกไปนำเสนออย่างละเอียดในบทต่อไป